

72/2010. (V. 13.) FVM rendelet

Hatályos: 2014.03.15 -

72/2010. (V. 13.) FVM rendelet

a gyümölcs szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról

A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LII. törvény 30. §-a (2) bekezdésének *a)–i)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a)* pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Általános rendelkezések

1. § (1) Az e rendeletben foglaltakat kell alkalmazni

a) az 1. mellékletben felsorolt gyümölcstermő és alany célra használatos

aa) növénynemzetségek, növényfajok és azok hibridjei fajtáinak

ab) az alany céljára szolgáló fajoknak és hibrideknek

szaporítóanyagként felhasznált növényállományaira és azok forgalomba hozatalra szánt, valamint forgalomba hozott szaporítóanyagára, valamint

ac) az 1. mellékletben fel nem sorolt, alanyként vagy más növényi részként használt nemzetségek, fajok és hibridjeik szaporítóanyagára, ha az 1. mellékletben felsorolt nemzetségek, fajok vagy hibridjeik fajtáit oltják rájuk,

*b)*¹ az *a)* pontban meghatározott szaporítóanyagot előállító, forgalomba hozó, illetve felhasználó természetes és jogi személyekre, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre (a továbbiakban együtt: szállító), valamint

*c)*² a gyümölcs szaporítóanyag előállításának és forgalomba hozatalának ellenőrzését, valamint növény-egészségügyi ellenőrzését végző Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalra (a továbbiakban: NÉBIH), illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságára.

(2) E rendeletben foglaltakat az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló törvényben és a növényegészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló miniszteri rendeletben foglalt növényegészségügyi előírásokkal együtt kell alkalmazni.

2. § (1)³ A gyümölcs szaporítóanyagok előállítása, forgalomba hozatalával kapcsolatos ellenőrzési, minősítési, minőségtanúsítási feladatokat a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága látja el.

(2)⁴ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága

a) a certifikációs rendszer keretében előállított gyümölcs szaporítóanyag-tételeket kategóriába sorolással minősíti, illetve a minősítést ellenőrzi a tételek faj-, illetve fajtaazonossága, származása, szaporítási fokozata, növény-egészségügyi állapota és

külső minősége alapján; a minősített tételeket a szakterületnek megfelelő certifikációs címkével, valamint a növényegészségügyi előírásoknak megfelelően növényútlevéllel látja el,

b) a certifikációs rendszerbe nem tartozó gyümölcs szaporítóanyagoknak az Európai Unió minimum követelményeinek megfelelő előállítását és forgalomba hozatalát ellenőrzi, ideértve a 2. mellékletben meghatározott, minőséget befolyásoló károsító szervezetektől való mentességet.

(3)⁵ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága

a) a certifikációs rendszer keretében előállított gyümölcs szaporítóanyag-tételek zárlati károsítóktól és a 3. melléklet szerinti károsítóktól való mentességét ellenőrzi, elvégzi a vizsgálatokhoz szükséges mintavételezést, a minták vizsgálatát, valamint határozatban kiadja a vizsgálatok eredményét, valamint

b) a certifikációs rendszerbe nem tartozó gyümölcs szaporítóanyagok esetében a zárlati károsítóktól való mentességet ellenőrzi.

2. Értelmező rendelkezések

3. § E rendelet alkalmazásában:

1.⁶

2.⁷ *Bázis szaporítóanyag*: olyan szaporítóanyag,

a) amelyet közvetlenül vagy ismert számú lépésen keresztül vegetatív módon állítottak elő a prebázis szaporítóanyagból a fajta azonosságának, fontos pomológiai jellemzőinek és növényegészségügyi állapotának megőrzését biztosító módon;

b) amelyet certifikált szaporítóanyag termesztésére szánnak;

c) amely megfelel a bázis szaporítóanyagra vonatkozóan megállapított növényegészségügyi és egyéb különleges követelményeknek; és

d) amelyet a hivatalos vizsgálatok alkalmával az a)–c) pontban szereplő feltételeknek megfelelően nyilvánítottak.

3. *Certifikáció (tanúsítás)*: a szaporítóanyag-előállítás ellenőrzési rendszere, amelynek eredményeként a hivatalos ellenőrző szervek igazolják, hogy a termelő a terméket a vonatkozó hazai és nemzetközi előírásoknak megfelelően állította elő; az előállítás során az anyag utódvonalát bizonylati rendszerrel nyilvántartják, minőségét a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően ellenőrzik, az eljárás eredményességét az eljáró hatóság certifikációs címkével tanúsítja.

4.⁸ *Certifikációs (tanúsító) címke*: a certifikációs rendszerben előállított szaporítóanyag-tétel növényeire, illetve kötegeire, zárt csomagolási egységeire a szállító által felhelyezett, annak kategóriáját tanúsító, fémzár jellegű jelölés, amelyet a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága azonosíthatóan megjelölve ad ki a forgalmazónak, és amely tartalmazza a felhasználó számára szükséges összes adatot, beleértve a növényútlevél adatait is.

5.⁹

6.¹⁰ *Certifikált szaporítóanyag*: olyan

- a) szaporítóanyag,
 - aa) amelyet vegetatív módon állítottak elő prebázis vagy bázis szaporítóanyagból vagy magonc alanyok esetében bázis vagy certifikált magtermő ültetvény magjából;
 - ab) amely certifikált ültetési anyag előállítására szolgál;
 - ac) amely megfelel a certifikált szaporítóanyagra vonatkozóan megállapított növényegészségügyi és egyéb különleges követelményeknek;
 - ad) amely a hivatalos vizsgálatok során megfelelt az aa).-ad). pontban szereplő feltételeknek; vagy
- b) ültetési anyag
 - ba) amelyet közvetlenül certifikált, bázis vagy prebázis szaporítóanyagból állítottak elő;
 - bb) amely gyümölcsstermesztésre szolgál;
 - bc) amely megfelel a certifikált szaporítóanyagra vonatkozóan megállapított növényegészségügyi és egyéb különleges követelményeknek;
 - bd) amely a hivatalos vizsgálatok alkalmával megfelelt az ba)–bd) pontban szereplő feltételeknek.

7. *C. A. C. (Conformitas Agraria Communitatis) szaporítóanyag*: a certifikációs rendszeren kívül előállított fajtaazonos és megfelelően fajtatiszta szaporítóanyag, szaporítóanyag termesztésre szánt ültetvény, vagy gyümölcsstermesztésre szánt ültetési anyag, amely megfelel a kategóriára meghatározott minőségi és növényegészségügyi követelményeknek.

8. *Egyéb károsító*: a növényegészségügyi előírások szerinti nem zárlati és nem vizsgálatköteles károsító, amely a szaporítóanyag útján terjed.

9.¹¹ *Faiskola*: gyökeres gyümölcs szaporítóanyagot előállító szaporító terület a rajta lévő növényállománnyal, törzsültetvénnel, felszerelésekkel, épületekkel, amelynek működését a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága engedélyezte.

10. *Faiskolai lerakat*: a faiskolában termelt ültetési anyagnak a faiskolán kívüli – gyümölcs szaporítóanyag kiskereskedelmi forgalomba hozatalát végző – árusító helye, így különösen az áruda, kertészeti áruház.

11. *Fajtaazonos szaporítóanyag*: a megjelölésnek megfelelő fajtájú szaporítóanyag, oltvány esetén ideértve az alanyfajtát is.

12. *Fajtatiszta szaporítóanyag*: a tétel vagy csomagolási egység megjelölésétől eltérő fajtájú, alanyú egyed nem tartalmazó szaporítóanyag.

13.¹² *Harmadik ország*: bármely ország Magyarország és az Európai Unió tagállamain (a továbbiakban: tagállam) kívül.

14. *Házi faiskola*: ültetési anyagot kizárólag saját felhasználás céljára előállító, szaporítóanyag forgalomba hozatalára nem jogosult faiskola.

15. *Károsító*: a növényre vagy növényi termékre káros bármely növény, állat, kórokozó vagy egyéb fertőzőképes megbetegedést okozó szervezet.

16. *Kiinduló anyag*: a törzskönyvezett növényállománnyal fajtaazonos növény, amely növényanyagának szaporulatából a központi törzsültetvény jelöltet létrehozzák.

17. *Központi (prebázis) törzsültetvény*: központi törzsültetvény jelölből minősített vagy annak szaporítóanyagából létesített növényállomány, amely prebázis fokozatú szaporító alapanyag előállítására szolgál. Az ültetvény mindaddig megőrzi minőségét és helyben megújítható, amíg a meghatározott nevelési körülmények fennállnak és az egyedi vizsgálatok során a vonatkozó növény-egészségügyi követelményeket teljesíti.

18. *Központi törzsültetvény jelölt*: a törzskönyvezett növényállománnyal fajtaazonos olyan növények, amelyek központi törzsültetvényé minősíthetők, vagy amelyekről nyert szaporítóanyaggal központi törzsültetvény létesíthető, ha a vonatkozó növény-egészségügyi követelményeket teljesítik.

19. *Magtermő törzsültetvény*: generatív szaporítású alanyfajták vegetatív úton előállított ültetési anyagával telepített, magot termő ültetvény.

20.¹³

21.¹⁴ *Prebázis szaporítóanyag*: olyan szaporítóanyag,

a) amelyet általánosan elfogadott módszerek alapján állítottak elő, melyek biztosítják a fajta azonosságának, fontos pomológiai jellemzőinek és növényegészségügyi állapotának megőrzését;

b) amelyet bázis szaporítóanyag vagy certifikált szaporítóanyag termesztésére szánnak;

c) amely megfelel a prebázis szaporítóanyagra vonatkozóan megállapított növényegészségügyi és egyéb különleges követelményeknek és

d) amely a hivatalos vizsgálatok alkalmával megfelel az a)–c) pontban szereplő feltételeknek.

22. *Szaporítási fokozat (szaporulati fok, kategória)*: a certifikációs rendszerben a továbbszaporítás során a központi törzsültetvényhez viszonyított leszármazási szint, amely a szaporítás sorrendjében lehet: prebázis, bázis, certifikált fokozatú vagy a certifikációs rendszerbe nem tartozó C.A.C., attól függően, hogy a szaporítóanyag milyen fokozatú ültetvényből származik, valamint a nevelés során mely kategóriára előírt növény-egészségügyi technológiát alkalmazták; az oltvány szaporítási fokozatát az alacsonyabb szaporítási fokozatú komponens határozza meg.

23. *Szaporítóanyag kiskereskedelmi forgalomba hozatala*: végső felhasználók részére történő, kis mennyiségű, nem árutermő ültetvény létesítését szolgáló ültetési anyag értékesítése.

24. *Szaporítóanyag nagykereskedelmi forgalomba hozatala*: saját előállítású vagy vásárolt szaporítóanyag értékesítése árutermelési célú gyümölcs ültetvény telepítők, faiskolák, lerakatok részére, valamint a szaporítóanyag export és import.

25. *Szaporítóanyag tétel*: egy egységként kezelt, azonos fajú, fajtájú, alanyú, szaporítási fokozatú szaporító anyag, amely homogén áruösszetétel és árueredet alapján azonosítható.

26. *Szűrő faiskola*: prebázis törzsültetvény létesítésére szolgáló ültetési anyagot előállító, az adott kategóriára vonatkozó növényegészségügyi előírásoknak megfelelő faiskola, ahol a törzsültetvény jelölt egyedeit vírusesztelésükkel egyidejűleg szaporítják annak érdekében, hogy a szaporulatot törzsültetvénybe és törzsgyümölcsösbe helyezték.

27. *Termelői (termék jelölő) címke*: C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagok növényeire, illetve kötegeire a szállító által felhelyezett, a fajtaazonosságot és minőséget igazoló jelölés, amelynek előállításáról a termelő gondoskodik, és amely tartalmazza a felhasználó számára szükséges legfontosabb adatokat.

28. *Törzsgyümölcsös*: a fajták eredeti tulajdonságainak folyamatos ellenőrzésére, hiteles megőrzésére hivatott virágzó és termést hozó ültetvény, amelyet a központi törzsültetvénnyel párhuzamosan, azonos tételből származó ültetési anyaggal létesítenek.

29. *Törzskönyvezés*: az adott fajta azonosítását szolgáló növényállomány hivatalos nyilvántartásba vétele.

30. *Törzskönyvi előjegyzés*: törzskönyvezés céljára telepített vagy kijelölt, de a fajtaazonosság elbírálására még nem alkalmas, illetve államilag még nem elismert fajtájú növényállomány hivatalos nyilvántartásba vétele.

31. ¹⁵

32. ¹⁶ *Üzemi (certifikált) törzsültetvény*: perbázis vagy bázis szaporítóanyagból létesített, certifikált fokozatú szaporítóanyag előállítására szolgáló, a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága által törzsültetvénnyé minősített növényállomány.

33. ¹⁷

34. ¹⁸ *Üzemi (certifikált) törzsültetvény jelölt*: perbázis vagy bázis szaporítóanyagból létesített, certifikált szaporítóanyag előállítására szolgáló, de a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága által törzsültetvénnyé még nem minősített növényállomány.

35. *Vegetatív szaporító alapanyagot termő törzsültetvény*: szemzőhajtás, oltóvessző, dugvány, bujtvány, sarj, palánta előállítására létesített ültetvény.

36. *Virologiai állapot*: az ellenőrzésre feljogosított szervezet által igazolt, a vírusfertőzöttségre vonatkozó kategória, amely „Vírusmentes”, „Virusesztelet” vagy „Tünetmentes” lehet.

a) *Tünetmentes szaporítóanyag*: vizuális vizsgálat alapján a karantén- és a certifikációs rendszerbe tartozó egyéb károsítók tüneteit nem mutató növényanyag.

b) ¹⁹ *Vírusmentes (VF) szaporítóanyag*: olyan vírusmentes anyanövényekről, illetőleg azok vírusmentesen fenntartott szaporulatáról származó növény, amelyet nemzetközileg elismert tudományos módszerekkel megvizsgáltak és az adott fajta fertőző valamennyi ismert vírustól és víruszerű kórokozótól mentesnek találtak, és amelynek termesztése során a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága által igazoltan a vírusmentes technológiai előírásokat megtartották.

c) ²⁰ *Virusesztelet (VT) szaporítóanyag*: olyan anyanövényekről, illetve azok szaporulatáról származó növényanyag, amelyet nemzetközileg elismert

tudományos módszerekkel vírusfertőzöttségre megvizsgáltak, és az adott fajra jellemző, meghatározott gazdasági kárt okozó vírusoktól és vírusszerű szervezetektől mentesnek találtak, illetve amelyet a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága által igazoltan vírusmentes technológiai előírások szerint állítottak elő.

37. *Vizsgálatköteles nem zárlati károsító*: olyan károsító, amelyet gazdasági jelentőségénél fogva e rendelet a meghatározott szaporítóanyag kategóriára e körbe sorol.

38. *Zárlat*: a követelményeknek nem megfelelő minőségű vagy nem megfelelő módon előállított szaporítóanyag felhasználásának, illetve forgalomba hozatalának korlátozása.

39.²¹ *Zárlati termesztés*: a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága eseti engedélye alapján olyan tétel faiskolai termesztése, amely valamely tulajdonsága miatt nem bizonyult az Európai Unió területén forgalomba hozatalra alkalmasnak; a harmadik országba szánt, bértermelésre szaporított tételek termesztése is zárlati termesztésnek minősül.

3. A gyümölcs szaporítóanyagok előállításának és forgalomba hozatalának általános követelményei

4. § (1)²²

(2)²³ Gyümölcs szaporítóanyagot kizárólag a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága által engedélyezett faiskolában, illetve szaporítás céljára engedélyezett ültetvényben szabad forgalomba hozatal céljára előállítani. Forgalomba hozatal céljából szaporítani – a kísérleti, nemesítési és génmegőrzési célból végzett szaporítások, valamint a céltermeltetés kivételével – csak azokat a fajtákat, klónokat szabad, amelyek a Nemzeti Fajtajegyzékben szerepelnek, más tagállamban elismertek, növényfajtaoltalommal védettek, növényfajta-oltalom vagy állami elismerés iránt bejelentettek.

(3) A certifikációs rendszer keretében nem szaporíthatóak a Szállítói fajtajegyzéken szereplő fajták.

(4) Forgalomba hozni csak az e rendeletben előírt, legalább a C.A.C. kategóriára előírt követelményeket kielégítő szaporítóanyagot lehet.

(5) Az előállítás és forgalomba hozatal során a szállító köteles az 7. §-ban részletezett, az általa folytatott tevékenységre jellemző kritikus pontokat figyelemmel kísélni.

(6)²⁴ A szaporítóanyag előállító köteles a tárgyévi tevékenységét a NÉBIH-nek illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságának minden év február 28-áig bejelenteni. A bejelentésben nyilatkozni kell

a) a tárgyévi faiskolai, szaporítóanyag nagykereskedelmi tevékenység folytatásáról,

b) a C.A.C. szaporító alapanyag előállító ültetvények üzemeltetéséről, valamint

c) az előállított szaporítóanyag kategóriájáról.

5. § (1) A szaporítóanyagot a szaporítás, nevelés, kitermelés, osztályozás, árukikészítés, kötegelés (csomagolás), tárolás és szállítás során tételenként el kell különíteni, és egyértelműen meg kell jelölni, továbbá gondoskodni kell arról, hogy minőségét a szállítás és tárolás során megőrizze.

(2) Ha különböző eredetű gyümölcszaporító és ültetvényanyagokat egyberaknak, vagy összekevernek a csomagolás, a raktározás, a szállítás vagy kiszállítás során, a szállító nyilvántartást vezet a következő adatokkal: az árutétel összetétele és az egyes összetevők eredete.

(3) A certifikációs rendszer keretében előállított szaporítóanyag csak certifikációs címkével ellátva hozható forgalomba. A C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagot a 8. § (6) bekezdése szerinti adatokat tartalmazó árucímkével megjelölten szabad forgalomba hozni.

(4) A faiskolai engedélyes és az ellenőrzött C.A.C. kategóriájú szaporítóanyag termő ültetvény fenntartója a tanúsított és C.A.C. szaporítóanyagot telephelyéről külön engedély nélkül a forgalomba hozhatja. Egyéb telephelyről a 37. §-ban előírt engedély birtokában lehet szaporítóanyagot forgalomba hozni.

(5) Tanúsított szaporítóanyagot csak a 4. és 5. mellékletben előírt követelményeknek megfelelő minőségben szabad forgalomba hozni.

6. § (1) A hazai előállítású C.A.C. szaporítóanyagok minőségének el kell érnie a 4. és 5. mellékletben foglalt követelményeket, kivéve ha a szállító és a vásárló írásban attól eltérően állapodott meg. Minőségi vita esetén az erre vonatkozó írásban kötött megállapodás hiányában a 4. és 5. mellékletben részletezett követelmények az irányadók.

(2) A C.A.C. szaporítóanyagok minőségének

a) szaporító alapanyagok tekintetében a 4. melléklet 1.1. pontjában,

b) ültetési anyagok és alanycsemeték tekintetében pedig az 5. melléklet 2.1.1., 2.2.1., 2.3.1., 2.4., 2.5.1. és 2.6.1. pontjában foglalt követelményeknek kell legalább megfelelnie, eltekintve a méretekre vonatkozó táblázatokban foglaltaktól.

(3) A vásárolt szaporító alapanyagot megbontott kötegzárú tételből továbbértékesíteni (vizonteladás) nem szabad.

(4) Harmadik országból behozott szaporító alapanyagot a 41. §-ban foglaltak szerint lehet termesztésbe vonni és forgalomba hozni.

(5) A szaporítóanyagokat csak azzal a fajtanévvel lehet forgalomba hozni, amelyet a 4. § (1)–(2) bekezdésében meghatározott, a fajták szaporíthatóságát biztosító hivatalos jegyzékek, dokumentumok tartalmaznak.

4. A szállítók ellenőrzési feladatai

7. § A szállítónak a szaporítóanyag termő ültetvény, a faiskola és a nagykereskedelmi telephely üzemeltetése során figyelemmel kell kísérnie az alábbi, a tevékenységére vonatkozó kritikus pontokat:

a) a felhasznált szaporító alapanyagok kezelése, tárolása során biztosítani kell, hogy a szaporítandó alapanyagok minősége

aa) a minősített (certifikált) anyag esetében feleljen meg a 4. és 5. mellékletben foglalt minőségi követelményeknek,

ab) a C.A.C. anyag esetében pedig legalább az életképesség tekintetében legyen kifogásolható; a minőségi követelmények megítélése tekintetében a 4. és 5. számú mellékletben foglaltak az irányadók;

b) a szaporítóanyagok kiültetése, (magvetés, ki- vagy átültetés) során

ba) biztosítani kell az *a)* pont szerinti minőségi követelmények fenntartását;

bb) a tételeket megfelelően jelölni kell a keveredés elkerülése érdekében;

bc) a műveleteket dokumentálni kell szabadföldi azonosításra alkalmas vázrajzon, illetve a 28. § (2) bekezdésében előírt nyilvántartásban;

c) a 3. mellékletben felsorolt, a termesztett növényfajra és az állomány kategóriájától függően előírt jellemző kártevők elszaporodásának megakadályozása érdekében a diagnosztizálásra alkalmas időszakban folyamatosan ellenőrizni kell a növényállományt és meg kell tenni a szükséges beavatkozásokat;

d) a szállítónak ki kell dolgoznia a művelési módra vonatkozó saját eljárási szabályzatát és gondoskodnia kell annak betartásáról, illetve nyomon követhető dokumentációjáról, ha az általa alkalmazott tevékenység eltér a hazai gyakorlatban alkalmazott szokványos termesztési technológiától vagy szaporítóanyag kezelési eljárásoktól;

e) a faiskolai nevelés – ideértve a szaporítóanyag termő ültetvények fenntartását is – folyamán a növényállomány tekintetében a károsítók megtelepedésének megakadályozása és a növényanyag megfelelő fejlődésének érdekében

ea) azt megfelelő szinten gyommentesen kell tartani, különös tekintettel azokra a gyomfajokra, melyek a termesztett fajt károsító kártevőkkel közös gazdanövények,

eb) gondoskodni kell a megfelelő vízellátásról,

ec) a metszési munkákat (gyökérsarj eltávolítás, szemre metszés, koronába metszés, hónaljzás stb.) a megfelelő időben, és minőségben kell elvégezni;

f) a szaporítási műveletek végzése során különös figyelmet kell fordítani a szaporító alapanyagok életképességének fenntartására, valamint az egyes tételek keveredésének elkerülésére;

g) a szaporító alapanyagok szedése és az ültetési anyagok kitermelése során úgy kell eljárni, hogy a növényanyag az *a)* pont szerinti minőségi követelményeknek megfeleljen; a szedés, kitermelés, átmeneti és tartós tárolás, kötegelés, csomagolás és szállítás tekintetében a 4. és 5. mellékletben foglaltak az irányadók;

h) az ápolási műveletek során, különös tekintettel a növényanyag sebzésével járó beavatkozásokra (metszés, hónaljzás stb.) a károsítók elterjesztésének megakadályozására kell törekedni, így

ha) a művelő eszközt megfelelő rendszerességgel, arra alkalmas módszerrel fertőtleníteni kell,

hb) a C.A.C. állományban használt művelő eszközökkel csak fertőtlenítést követően lehet tanúsított állományban munkát végezni;

i) a növényállományban végzett kezeléseket (növényvédelem, tápanyag utánpótlás, egyéb kémiai beavatkozások) dokumentálni kell a kezelés okának feltüntetésével;

j) a tevékenységgel kapcsolatos nyilvántartásokat folyamatosan, szakszerűen és napra készen kell vezetni, különös tekintettel az egyes tételek azonosíthatóságára vonatkozó feljegyzésekre.

5. A gyümölcs szaporítóanyagok megjelölése, címkézés

8. § (1)²⁵ A gyümölcs szaporítóanyagok megjelölésére felhasznált certifikációs címkét a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága biztosítja a szállítók számára. A megfelelő minőséget és a címke-előállítás ellenőrizhetőségét biztosító feltételek megtartása mellett a certifikációs címkék saját célra történő előállítására a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága feljogosíthatja a szállítót.

(2) A C.A.C. szaporítóanyagok megjelölésére szolgáló termelői címkéről a szállító gondoskodik.

(3) Az e rendeletben előírt termékjelölés (certifikációs vagy termelői címke) nélküli termékek nem forgalmazhatók. A címkék anyagának és az arra nyomtatott, illetve írt szövegnek olyan ellenállónak kell lennie, ami legalább egy évig biztosítja a feltüntetett adatok olvashatóságát szabadföldi vagy mesterséges körülmények közötti termesztés, illetve tárolás során.

(4) A címke kategóriánként

- a)* a prebázis és bázis kategóriájú szaporítóanyag esetében fehér,
- b)* a certifikált kategóriájú szaporítóanyag esetében kék,
- c)* a C. A. C. kategóriájú szaporítóanyag esetében narancssárga, vagy bármilyen más, de nem kék színű.

(5) A certifikációs címkén a következő adatokat kell feltüntetni:

- a)* EU minőség,
- b)* a tagállam kódja,
- c)* az ellenőrző hatóság neve vagy kódja,
- d)* a szállító regisztrációs vagy engedélyszáma,
- e)* a szállító neve,
- f)* az egyedi sorozatszám, a naptári hét száma vagy tétel száma,
- g)* a botanikai név,
- h)* a fajta neve; ha van, akkor az alany fajta neve vagy fajta, vagy interspecifikus hibrid neve,
- i)* a mennyiség,
- j)* a kategória,
- k)* a harmadik országból importált szaporítóanyag esetén az előállító ország neve,
- l)* a virológiai állapot,
- m)* a növényútlevél további adatai.

(6) A C.A.C. kategóriájú szaporítóanyagok megjelölésére szolgáló termelői címkéken az (5) bekezdésben felsorolt adatok közül legalább az *a)*, *c)*, *h)* és *j)* pontok adatait fel kell tüntetni, amennyiben a címke növényútlevél adatait is tartalmazza. A többi pontban felsorolt adatot elegendő a származási

igazolványon feltüntetni. A virológiai állapotra vonatkozó megállapítás nem tehető sem a termelői címkén, sem a kísérő dokumentumokon (származási igazolvány, számla, szállítólevél).

9. § (1) A certifikált kategóriájú fás oltványok minden egyedét a kitermelést megelőzően, a tenyésztedényes növényanyagot, a számócapalántákat és a kötegelt árut a forgalomba hozatalt megelőzően kell certifikációs vagy termelői címkével ellátni. Certifikált kategóriájú fás oltványok kötegelten láthatók el tanúsító címkével, ha

a) árutermő ültetvény telepítése céljára hozzák forgalomba,

b) az egy telepítő részére forgalmazni kívánt tétel legalább 200 db oltványból áll,

*c)*²⁶ a szállítónak a telepítőtől írásos megrendelése van, melyet a kötegeltenőrzéskor a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága részére be kell mutatni,

d) a kötegelten tanúsított fás oltványokat a 33. § *a)* és *b)* pontja szerint a faiskola telephelyén végzett kötegeltenőrzést követően hozzák forgalomba,

(2) A kötegelten tanúsított fás oltványokat megbontott kötegből tovább forgalmazni tilos.

(3) Az egy kötegbe köthető növények darabszámát a 4. melléklet 2. pontja, valamint a 5. melléklet 3. pontja tartalmazza.

(4) A címkét terméktípustól függően

a) a koronás oltványokra a korona vesszők közötti törzsrészre, illetve a suhángoltvány fele magasságában,

b) az egyéb tenyésztedényes növények esetén – számóca kivételével – azok tövi részére,

c) a kötegelten jelölhető faiskolai termékekre – a fémzárolás gyakorlatához hasonlóan – a köteg felső kötésére tűzőgéppel kell felhelyezni.

(5) A (3) bekezdés *c)* pontja szerinti esetekben a címkét oly módon kell felhelyezni, hogy a köteget a címke levétele nélkül ne lehessen felbontani, vagy fémzárát kell alkalmazni.

(6) A saját felhasználásra, nyilvántartott kísérletre, illetve kísérleti, nemesítési vagy génmegőrzési célra szaporított tételeket a faiskola saját címkéjével szabad felhasználni, illetve forgalomba hozni. A forgalomba hozatal során a kísérő dokumentumon fel kell tüntetni a felhasználás célját.

6. Nyilvántartás

10. § (1)²⁷ A gyümölcs szaporítóanyag-termő ültetvény és az árutermelő faiskola és a nagykereskedelmi engedéllyel rendelkező szállító köteles a felhasznált, előállított és forgalomba hozott szaporító- és ültetési anyagokról a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága által rendszeresített, a 28. § (2) bekezdése szerinti nyilvántartást folyamatosan vezetni, és azt az ellenőrzés során a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága részére átadni vagy megküldeni.

(2)²⁸ A gyümölcs szaporítóanyag felhasználás és forgalomba hozatal esetén az engedélyes köteles a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és

talajvédelmi igazgatósága által szigorú számadású nyomtatványként átadott származási igazolványt a nyomtatvány kitöltési útmutatója szerint kiállítani – amellyel kötelezettséget vállal a gyümölcs szaporítóanyag megfelelő fajtatisztaságára, fajtaazonosságára és minőségére – és annak egy példányát az áru kísérőjeként a vásárlónak átadni, egy példányát a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága részére megküldeni, a tőpéldányt pedig a nyomtatvány tömbbel együtt megőrizni.

(3) Telephelyről történő kiskereskedelmi értékesítés esetén eladási jegyzéket kell kiállítani, amely legalább tartalmazza a 8. § (5) bekezdésének *a)*, *c)*, *e)*, *h)* és *j)* pontjaiban felsorolt adatokat. A forgalmazási szezon végén a kistételes értékesítésekről kiállított eladási jegyzék tételenkénti összesítésével kell származási igazolványt kiállítani.

(4)²⁹ A forgalomba hozott tételekről kiállított származási igazolvány egy példányát meg kell küldeni a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága részére havi rendszerességgel, de legkésőbb az alábbi határidőig:

- a)* ültetési anyagok és szaporító alapanyagok
- aa)* őszi forgalomba hozataláról: december 15.,
- ab)* tavaszi forgalomba hozataláról: május 15.;
- b)* szemzőhajtás forgalomba hozatalról: október 1.;
- c)* oltóvessző forgalomba hozatalról: május 25.

11. § (1)³⁰ A nem Magyarországon előállított, tagállamokból behozott szaporító alapanyagról az engedélyes (faiskolás vagy nagykereskedő) a behozatalt követően az e rendeletben előírt honosító származási igazolványt köteles kiállítani és a továbbiakban ezt nyilvántartásaiban feltüntetni. A honosító származási igazolvány egy példányát a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága részére a 10. § (4) bekezdése szerinti határidőre kell megküldeni.

(2) A honosító származási igazolványon fel kell tüntetni a forgalmazó nevét, a szaporítóanyag ellenőrző hatóság által nyilvántartott regisztrációs számát, valamint a származási ország megnevezését. Az engedélyes nyilvántartásaiban e bizonylatot szerepelteti, a szállítótól átvett származási bizonylat másolati példányát a honosító származási igazolvány mellékleteként kell kezelni, melyet az ellenőrzés során be kell mutatni.

(3) A 10. § és az (1)–(2) bekezdés szerinti nyilvántartásokat és mellékleteit (pl. jegyzőkönyvek, származási igazolványok) 10 évig meg kell őrizni.

(4)³¹ Az adminisztráció pontos és szakszerű vezetéséért a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága által kiadott engedélyben szakmai vezetőként megjelölt személy, faiskolai lerakat esetén pedig a faiskolai lerakatot üzemeltető felelős.

7. Növény-egészségügyi követelmények

12. § (1)³² Forgalomba hozni csak a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága által a külön

jogszabályokban előírt növényegészségügyi követelmények alapján ellenőrzött gyümölcs szaporítóanyagot szabad.

(2) Egy állomány akkor tekinthető növény-egészségügyi szempontból a certifikációs rendszer szerint megfelelőnek, ha

a) a termőhelye előzetes növény-egészségügyi szemle alapján (izoláció, elővetemény, talajvizsgálat) alkalmasnak minősül a telepítésre,

b) a felhasznált szaporítóanyag a certifikációs rendszerben előállított növényállományról vagy annak a kategóriának megfelelő körülmények között fenntartott szaporulatairól származik,

c) a növény-egészségügyi állapot megőrzésére vonatkozó technológiai előírásokat a termelő betartotta,

d) kötelező és rendszeres növény-egészségügyi ellenőrző vizsgálatban részesült.

(3) A fásszárú törzsültetvényekben és faiskolákban a vegetációs időszak folyamán legalább két alkalommal, bogyós törzsültetvényekben legalább három alkalommal a károsítók diagnosztizálására legmegfelelőbb időpontban vizuális vizsgálatot kell végezni. A fertőzött egyedeket a hatósági intézkedés alapján meg kell semmisíteni.

(4) A C.A.C. növényállománnyal való keveredés (az izolációs távolság be nem tartása) esetén a virológiai állapotra vonatkozó jelzést valamennyi növényről el kell távolítani, a növényanyag csak C.A.C. minősítésű lehet.

(5)³³ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a certifikált jelzés használatát azonnali hatállyal megtiltja, ha a szaporítóanyag az ellenőrző vizsgálatok alapján nem felel meg a kategóriájára vonatkozó követelménynek és a termesztés során a termelő a vonatkozó növény-egészségügyi állapot fenntartását biztosító technológiai előírásokat nem tartotta be.

8. Törzskönyvezés

13. § (1)³⁴ A növényfajtát állami elismerésre bejelentőnek vagy a fajta fenntartójának minden faiskolai termesztésre szánt fajta esetében a fajta azonosítására szolgáló növényállományát törzskönyvezésre a NÉBIH-nek illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságának be kell jelentenie. Amennyiben a bejelentett állomány fajtája még nem részesült állami elismerésben vagy az állomány még nem alkalmas a fajtaazonosság elbírálására, a fajta elismeréséig, illetve a növények kifejlődéséig az állományt a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága törzskönyvezésre előjegyzi.

(2) Az (1) bekezdés szerinti bejelentésnek tartalmaznia kell a növény eredetét, az ültetés idejét, és mellékelni kell a növény-egészségügyi alkalmasságot igazoló jegyzőkönyvet, valamint a terület helyszínrajzát a növények pontos helyének megjelölésével.

(3)³⁵ A bejelentett növények törzskönyvezésre való alkalmasságát a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága által összehívott szakbizottság bírálja el. A törzskönyvezett állomány legkisebb nagysága fás fajok esetében négy, bogyós fajoknál öt egyed. A bizottság javaslata

alapján az alkalmasnak minősített növényeket a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a törzskönyvbe bejegyzí és erről a bejelentőt értesíti.

(4) A törzskönyvezett állomány szerepét az értékelés alapján azonos pomológiai értékű törzsgyümölcsös veheti át.

9. Kiinduló anyag, központi törzsültetvény jelölt

14. § (1) Központi (prebázis) törzsültetvény a törzskönyvezett állományból kijelölt vagy a fajtafenntartó által igazolt eredetű, fajtaazonos kiinduló anyag szaporulatából létesíthető.

(2)³⁶ A szaporításra kiválasztott növényegyedet fenntartója jelöli ki és növényegészségügyi ellenőrzés céljából a NÉBIH-nek illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságának bejelenti.

(3) A kiválasztott egyed helyszíni vizuális növényegészségügyi vizsgálata kiterjed a növény és környezete egészségi állapotára, zárlati és a certifikációs rendszerben vizsgálatköteles, valamint a szaporítóanyaggal átvihető más, gazdaságilag jelentős károsítók jelenlétére.

(4)³⁷ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága által növényegészségügyi szempontból továbbszaporításra alkalmasnak minősített egyed a fajtajogosult vagy fajtafenntartó nyilvántartja a NÉBIH által rendszeresített minőségi származási igazolványon, valamint gondoskodik a kiinduló anyag felszaporításáról és virológiai tesztelésének, illetve vírusmentesítésének elvégzéséről.

(5) A kiválasztott növényegyedet a mentességet megőrző körülmények biztosításával le kell szaporítani. Az így kapott szaporulatot a tesztelés időtartama alatt a gyökérösszenövással, pollennel, légbeli vagy talajban élő vektorokkal történő fertőzéstől mentességet biztosító körülmények között szűrő faiskolában kell nevelni. A szükséges ellenőrző vizsgálatok elvégzése után ez az anyag a fajta (klón) központi (prebázis) törzsültetvény- és törzsgyümölcsös alapanyaga.

(6)³⁸ A kiinduló anyagot a NÉBIH által kiadott módszertani útmutató alapján kell a mentesség megállapítása céljából az 3. mellékletben meghatározott károsítókra megvizsgálni. A fertőzött anyag vírusmentesítéséről, illetve a mentesítés eredményéről ismételt vizsgálattal kell meggyőződni.

10. A gyümölcs szaporítóanyag-termő ültetvényekre vonatkozó általános követelmények

15. § (1) A növényállománynak fajtatisztának, illetve fajtaazonosnak kell lennie, és ezt a gyümölcs szaporítóanyag forgalomba hozatala során származási igazolvánnyal kell igazolni.

(2)³⁹

(3)⁴⁰ A központi törzsültetvényből, illetve bázis törzsültetvényről évente szaporított prebázis, illetve bázis ültetési anyag valamennyi tételéből ellenőrző termesztésre mintát kell átadni a NÉBIH részére.

(4) Az ültetvényekben lévő fajtákat, illetve klónokat egymástól jól elkülöníthetően, és a tételeket időjárásálló egyértelmű jelöléssel ellátva kell fenntartani.

(5)⁴¹

(6)⁴² Az ültetvény kategóriája központi (prebázis), bázis és üzemi (certifikált) törzsültetvény vagy szaporításra kijelölt C.A.C. ültetvény lehet.

16. § (1) Az ültetvény és az egyed kondíciójának, kezeltségének alkalmasnak kell lennie az előírt minőségű szaporító- és ültetési anyag termelésének biztosítására.

(2)⁴³ Az üzemi és a központi törzsültetvények növényeit szaporítóanyag-termesztésre csak akkor szabad felhasználni, ha azok rendelkeznek a NÉBIH tanúsítványával és éves minősítő szemle során a követelményeknek megfeleltek. A C.A.C. ültetvények növényeinek rendelkeznie kell a NÉBIH által az adott évről kiállított érvényes szemlejegyzőkönyvvel.

(3)⁴⁴ A törzsültetvények állományáról a NÉBIH által rendszeresített nyilvántartást kell vezetni, amely a bogyós gyümölcsű és az alanyültetvények esetében az adott év szemlejegyzőkönyve. A tanúsítvány csak a nyilvántartó lappal, illetve az adott év szemlejegyzőkönyvével együtt érvényes.

(4) A törzsültetvényeken termelt gyümölcs szaporítóanyagokról, valamint azok felhasználásáról a szemlejegyzőkönyveken és származási igazolványokon alapuló naprakész nyilvántartást kell vezetni.

17. § (1)⁴⁵ A törzsültetvények szaporítóanyaga mindaddig felhasználható, amíg az ültetvény eleget tesz a kategóriájára előírt növény-egészségügyi követelményeknek és a megtermelt szaporítóanyag kielégíti a 4. és 5. mellékletben előírt minőségi követelményeket. E követelmények nem teljesülése esetén a NÉBIH a törzsültetvények tanúsítványát visszavonja. A törzsültetvények élettartama számóca esetében legfeljebb 2 év, málna esetében legfeljebb 4 év.

(2) A C.A.C. ültetvény szaporítóanyagának felhasználására a 6. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(3)⁴⁶ A tanúsítvánnyal rendelkező törzsültetvényekben üzemeltetésük ideje alatt a NÉBIH évente – bejelentés nélkül – elvégzi a minősítő szemlét.

(4)⁴⁷ A C.A.C. kategóriájú szaporításra kijelölt fák, ültetvényeket a NÉBIH-hez, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságához évenkénti szemlére február 28-áig be kell jelenteni. A kérelemben – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvényben foglaltakon túl – fel kell tüntetni az ültetvények fajtáját, területnagyságát vagy egyedszámát és helyét (helység, helyrajzszám, táblaszám).

11. Törzsültetvények létesítése, üzemeltetése

18. § (1) A fajtafenntartónak a Nemzeti Fajtajegyzékre felvett növényfajta törzskönyvezett növényeiből kiindulva vagy az általa igazoltan fajtaazonos kiinduló anyag felhasználásával létrehozott központi törzsültetvény jelölből központi törzsültetvényt – bázis szaporítóanyagot termőt és törzsgyümölcsöst – kell létesítenie.

(2)⁴⁸ Törzsültetvényt csak faiskolai engedélyes természetes személy vagy szervezet létesíthet a NÉBIH előzetes engedélyével. A létesítés iránti kérelmet a telepítést megelőzően legalább 6 hónappal kell a NÉBIH-hez, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságához benyújtani. A kérelemben meg kell jelölni:

- a) a tervezett telepítés helyét, nagyságát;
- b) a törzsültetvény típusát;
- c) a telepítendő fajokat.

(3)⁴⁹ A terület növényegészségügyi szempontból való alkalmasságának elbírálására előzetes termőhelyi szemlét kell kérni a NÉBIH-től, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságától. A termőhelyi szemle:

- a) az izolációs távolság felmérésére,
- b) az előveteményekre,
- c) a talaj vírusvektor fonálféreg fertőzöttségének meghatározására, valamint
- d) a területnek a kérelemben megjelölt fajokra vonatkozó, talajvizsgálaton alapuló talajtani alkalmasságára terjed ki.

(4)⁵⁰ A NÉBIH a törzsültetvény létesítésének engedélyezéséről, vagy annak elutasításáról határozatot hoz.

(5)⁵¹

(6)⁵² A szaporítás célját szolgáló központi (prebázis) és bázis törzsültetvényekben a fajtafenntartó vagy megbízottja, az üzemi (certifikált) törzsültetvényben az ültetvény fenntartója szükség esetén köteles negatív szelekciót végezni és az ültetvényt minősítésre, szemlére előkészíteni.

19. § (1)⁵³ A NÉBIH a törzsültetvények minősítését és éves szemlét a vizsgálatra legalkalmasabb időpontban végzi el.

(2)⁵⁴ A NÉBIH a törzsültetvények minősítő szemléjéről jegyzőkönyvet készít, amelynek tartalmaznia kell a törzsültetvény elfogadott kategóriáját, valamint a szaporítóanyag szedésének és forgalomba hozatalának az engedélyezhetőségét.

(3)⁵⁵ A törzsültetvény megszüntetéséről a tulajdonosnak értesítenie kell a NÉBIH-et, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságát.

20. § (1) A törzsültetvény fenntartása során a fenntartó köteles olyan növényvédelmi technológiát alkalmazni, amely a vírusátvitel szempontjából veszélyes vektorok (levéltetvek, kabócák, fonálféreg stb.), illetve egyéb károsítók megtelepedését megakadályozza. Ennek érdekében

- a) az ültetvényt gyommentesen kell tartani,
- b) az ültetvényben a légbeli vektorok megjelenését arra alkalmas módszerekkel kell előre jelezni,
- c) a sharka vírusfertőzésre fogékony fajoknál a fertőzött egyedek szelektálását a tünetek jelentkezésének időpontjában, a vegetációban folyamatosan kell elvégezni, a fertőzésre gyanús növényeket meg kell jelölni, és szelektálás céljából az ellenőrzésre jogosultnak be kell jelenteni,

d) az előírt növény-egészségügyi ellenőrző vizsgálatokat el kell végezni, illetve végeztetni,

e) minden olyan eseményt, munkafázist (telepítés, szemzés, szelektálás, kitermelés), amely az elhelyezett növények állagát, növény-egészségügyi állapotát módosíthatja, az ellenőrzést végzőnek be kell jelenteni,

f) a növény-egészségügyi előírásokat és egyéb biztonsági intézkedéseket maradéktalanul be kell tartani.

(2) A szemzőhajtást termő törzsültetvény növényeiről a csonthéjas fajoknál a pollennel történő vírusátvitel, az almatermésűeknél pedig a tűzhalás (*Erwinia amylovora*) terjedésének megakadályozása céljából a virágokat bimbós állapotban el kell távolítani. Ettől eltérni csak a 24. § (5) bekezdésében meghatározott módon lehet, a fajtaazonosság megállapítása céljából.

(3) Törzsültetvényekben köztes kultúra termesztése nem engedélyezhető.

(4) A törzsültetvények létesítésének és üzemeltetésének részletes szabályait a 6. és 7. melléklet, a törzsültetvények fenntartásának részletes növény-egészségügyi követelményeit a 8. melléklet tartalmazza.

12. Központi és bázis törzsültetvény létesítése, üzemeltetése

21. §⁵⁶

22. § (1)⁵⁷ Bázis törzsültetvény létesítésére a kategóriának megfelelő növényegészségügyi körülmények között előállított, hatóságilag ellenőrzött, a kategóriára előírt növényegészségügyi követelményeknek megfelelő, fémzárolt, minőségi származási igazolvánnyal ellátott prebázis szaporítóanyag használható fel. Külföldről behozott prebázis gyümölcs szaporítóanyag csak a vírusesztelések után használható fel, kivéve, ha annak növényegészségügyi alkalmasságát a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a bemutatott bizonylatok alapján igazolja.

(2) A bázis törzsültetvény létesítésével egyidejűleg azonos szaporítóanyag tételből bázis törzsgyümölcsöst kell eltelepíteni. A bázis törzsgyümölcsösre a 14. § (3) és (4) bekezdéseinek előírásait kell alkalmazni.

(3) A törzsültetvény növényállományát saját állományáról származó szaporító alpanyagból, annak kategóriájára előírt növény-egészségügyi követelmények között nevelt, fajtaazonos ültetési anyaggal meg lehet újítani. A megújított bázis törzsültetvény állomány egyedeit szaporításba vonás előtt a kategóriára előírt vizsgálandó károsítókra ellenőrző vizsgálatnak (tesztelésnek) kell alávetni. A megújításra előállított ültetési anyagokból egyidejűleg törzsgyümölcsöst is kell telepíteni.

23. § (1) A prebázis és bázis törzsültetvényben a sharkagazda fajokhoz tartozó növényeket a pollennel, légbeli vagy talajlakó szervezetek által történő fertőződés megakadályozása érdekében izolátor alatt, tenyészedenyben kell fenntartani. Kivételt képeznek a prebázis és bázis magonc alany előállítására szolgáló magtermő fák, melyeket évente egyedileg a kategóriára előírt vizsgálandó károsítókra ellenőrző vizsgálatnak (tesztelésnek) kell alávetni.

(2) Az izolátort és 20 méteres környezetét kiemelt növényvédelmi körzetként kell kezelni, amelyen belül létesítésekor pollennel terjedő vírusok gazdanövényei nem lehetnek.

(3) Az izolátor alatti elkülönített elhelyezés során

a) az izolátornak olyan stabil építménynek kell lennie, amely a szélsőséges időjárási körülmények között is alkalmas a növények védelmére,

b) egy izolátor alatt különböző szaporítási fokozatú szaporítóanyag elhelyezése kizárólag csak a teljes légteret elválasztó válaszfalak beépítése esetén engedélyezhető,

c) a tenyészdedényben felhasznált tápközeg vírusvektor fonálférgeket nem tartalmazhat, tápanyag utánpótlásra szerves trágya nem használható, valamint

d) az izolátor alatt nevelt növények talaját ültetés céljára ismételten felhasználni tilos.

(4) Vizuális vizsgálat alapján a szabadföldre kiültetett bogyós központi törzsültetvény anyagban fajtánként, klónonként egy növényegyed vírusfertőzöttségének észlelése esetén a vírus kimutatására alkalmas speciális vizsgálatot (tesztelést) a fajta (klón) egyedeinek húsz százalékára ki kell terjeszteni. A vizsgálat lezárásáig a fajta (klón) továbbszaporításra nem használható fel. Pozitív tesztelési eredmény esetén a fajtát (klónt) az ültetvényből el kell távolítani és meg kell semmisíteni.

13. Üzemi (bázis) törzsültetvények létesítése és üzemeltetése

24. § (1)⁵⁸ Üzemi törzsültetvényt csak a NÉBIH által fémzárolt, prebázis vagy bázis szaporítóanyaggal szabad létesíteni. Külföldről behozott szaporítóanyag csak ellenőrző vizsgálat után használható fel, kivéve, ha a behozott anyagnak a 3. mellékletben felsorolt károsítóktól való mentességét a NÉBIH a bemutatott bizonylatok alapján igazolja.

(2)⁵⁹

(3)⁶⁰

(4)⁶¹

(5)⁶² Az üzemi törzsültetvény tételei fajtaazonosságának ellenőrzése érdekében tételenként egy egyeden – de húsz darabot meghaladó tétel esetén legfeljebb az egyedszám tíz százalékán – a virágok egy alkalommal fennhagyhatók. A virágoztatott egyedeket a fajtaazonosság megállapítása után az ültetvényből el kell távolítani vagy a fát újbóli ellenőrző vizsgálatnak kell alávetni. Ebben az esetben a virágzott fa szaporítóanyagát az újbóli vírusesztesztelés eredményének ismertté válásáig felhasználni tilos. Öntermékeny fajtáknak a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága által növényegészségügyi szempontból ellenőrzött mesterségesen izolált virágoztatását követően az újbóli vírusesztesztelés nem követelmény.

(6) A fajta azonosítás céljából virágoztatott és termést érlelő egyed, illetve egyedek kiválasztása és kijelölése során

a)⁶³ a várhatóan terméshozásra képes – megfelelő kondíciójú – tételek egyedét, illetve egyedeit tárgyév február 28-áig be kell jelenteni a NÉBIH részére,

b) a bejelentésnek tartalmaznia kell a tétel törzsültetvény nyilvántartó lapon feltüntetett sorszámát (tételszámát), a fajtát és a telepítés évét,

c) meg kell jelölni a tételen belül a terméshozás céljából virágoztatott fa, illetve fák sorés tőszámát és ezzel egyidejűleg az ültetvényben egyértelmű azonosításra alkalmas jelöléssel kell ellátni a bejelentett fát, illetve fákat.

14. A C.A.C. ültetvények követelményei

25. § (1) A C.A.C. ültetvény tételeit egymástól el kell különíteni és a 15. § (4) bekezdésében foglaltak szerint meg kell jelölni.

(2) A tételek fajtaazonosságát és fajtatisztaságát az ültetvény tulajdonosa a tétel származási bizonyítványával, illetve saját írásos nyilatkozatával tanúsítja.

(3)⁶⁴ Az ültetvény szaporítóanyagának felhasználását a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a szemle során megállapított szaporításra való alkalmasság és a növény-egészségügyi szemlejegyzőkönyv alapján évente engedélyezi.

15. Gyümölcsfaiskola létesítése, megszűnése

26. § (1)⁶⁵ Gyümölcs szaporítóanyagot forgalomba hozatal céljából előállítani csak a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága engedélyével rendelkező gyümölcsfaiskolában szabad. Az engedély iránti kérelmet a szaporítás megkezdése előtt kell a NÉBIH-hez, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságához benyújtani. A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a gyümölcsfaiskola létesítését és üzemeltetését a kérelmező részére akkor engedélyezi, ha

a) a kérelemben megjelölték a faiskola szakmai felelősét, aki az ellenőrző hatóságokkal kapcsolatot tart,

b) a szakmai vezető legalább középfokú kertészeti vagy mezőgazdasági növénytermesztési végzettséggel rendelkezik, és ezt a végzettséget igazoló okirat másolatát mellékelve igazolja, továbbá nyilatkozik a gyümölcsfaiskolai tevékenység jogszabályi és nyilvántartási előírásainak ismeretéről,

c) a termesztésre kijelölt terület a mellékelt vázrajz alapján beazonosítható, a jogszerű földhasználat igazolt,

d)⁶⁶ a területnek a certifikációs rendszerben meghatározott növény-egészségügyi követelményeknek való megfelelését, illetve alkalmasságát a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága igazolja,

e) a kérelmező – társas vállalkozás esetén a szakmai vezető – a kérelem benyújtását megelőző öt évben a növényfajták állami elismerésére, valamint a szaporítóanyag előállítására, forgalomba hozatalára és felhasználására vonatkozó jogszabályok előírásait szándékosan nem sértette meg.

(2)⁶⁷ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a gyümölcsfaiskolai engedélyt határozatlan vagy határozott időtartamra adja ki.

(3)⁶⁸ Az engedély adataiban történt változást az engedélyes köteles 30 napon belül írásban bejelenteni a NÉBIH-nek illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságának.

(4)⁶⁹ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a gyümölcsfaiskolai engedélyt visszavonja, ha

a) az engedélyes a szaporítási tevékenységet megszünteti,

b) az engedélyes a szaporítóanyag előállításával, forgalomba hozatalával kapcsolatos jogszabályokat súlyosan vagy ismételten megszegi,

c)⁷⁰ a faiskolai terület növény-egészségügyi szempontból alkalmatlanná válik, és a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága az engedély visszavonását javasolja,

d) az engedélyes három egymást követő évben nem folytat termelést, vagy

e) az (1) bekezdés szerinti feltételek valamelyike nem teljesül.

(5)⁷¹ A megszünt faiskolában lévő szaporítóanyag kitermelésének és felhasználásának határidejét a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága írja elő.

(6)⁷² A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága tájékoztatja az Európai Bizottságot (a továbbiakban: Bizottság) az engedély visszavonásáról, ha arra a (4) bekezdés b) vagy c) pontja miatt került sor.

16. A gyümölcsfaiskola üzemeltetése és ellenőrzése

27. § (1) A gyümölcsfaiskolában felhasználásra kerülő, nevelés alatt álló és előállított szaporítóanyagoknak meg kell felelnie a vonatkozó növény-egészségügyi jogszabályok követelményeinek.

(2) Céltermeltetésre zárlati termesztés keretei között a megrendelés szerinti mennyiségben bármely fajta szaporítható, amennyiben származása igazolt és a növény-egészségügyi jogszabályok előírásainak megfelel.

(3) Nemesítési célt szolgáló szaporítás esetén a nemesítő írásos megrendelése szükséges.

(4) A tanúsított szaporítóanyagot előállító és a C.A.C. gyümölcsfaiskolát – az izolációs távolság megtartásával – elkülönítetten kell fenntartani.

(5) A tételeket egymástól egyértelműen el kell választani és meg kell jelölni.

(6) A növényállomány területi elhelyezkedéséről vázrajzot kell készíteni, amely alapján a tételek azonosíthatók.

28. § (1) A faiskola fenntartóinak az ellenőrzésekhez a faiskola növényállományát, a kapcsolatos bizonylatokat, valamint a nyilvántartásokat elő kell készítenie.

(2)⁷³ A faiskolának a gyümölcsfaiskolai szaporítóanyag termeléséről a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága által rendszeresített nyilvántartást határidőre és szakszerűen kell vezetnie. A megfelelően vezetett nyilvántartást a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága részére

a) az eltelepített alanycsemetékről, csírásmagról és az elvetett vetőmagról évente május 25-éig,

b) a kézbenoltásokról, a továbbnevelésről, a tenyészdedényes nevelésről és az iskolázott dugványokról (például mogyoró, ribiszke, köszméte), sarjról, palántáról (például málna, szamóca) évente május 25-éig, a gesztenye oltásokról évente június 20-áig,

c) a tárgyévi szemzésekről és bogyós oltásokról évente október 30-áig,

d) a fás és az október 30. utáni kitermelésre előállított szamóca kivételével a bogyós ültetési anyag leltárról évente július 20-áig,

e) az alanycsemete (magcsemete, gyökeres dugvány, bujtvány) és az október 30. után kitermelendő szamóca palánta leltárról évente október 30-áig meg kell küldeni.

(3)⁷⁴ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a minőség tanúsítás tényét igazoló címkét a faiskolai szemle jegyzőkönyv és a beküldött leltár jelentés alapján adja át a faiskolának.

(4) A szaporításra és forgalomba hozatalra vonatkozó nyilvántartásokat a származási igazolványok adatai szerint kell vezetni. A certifikációs rendszer keretében nevelt vírusmentes (vírustesztelt) tétéleket a C. A. C. szaporításoktól külön kell nyilvántartani.

(5)⁷⁵ A faiskola működését a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a vegetációs időben végzett helyszíni szemlék és a gyümölcsfaiskola által vezetett nyilvántartások – beleértve az 7. §-ban meghatározott kritikus pontok figyelemmel kísérésének dokumentációját is – ellenőrzése útján a kategóriának megfelelő technológiai előírások betartására, a bizonylatolásra, a nyilvántartásra és a tanúsítás rendjére is kiterjedően felügyeli, egyúttal minősíti a faiskolai növényállományt.

29. § (1) A szabadgyökerű ültetési anyagok kitermelése – a zöld palántaként forgalmazott szamóca kivételével – legkorábban október 10-étől engedélyezett.

(2)⁷⁶ Szabadgyökerű fás szárú ültetési anyagot április 15. és október 9. között kitermelni és forgalomba hozni tilos. Ettől eltérni a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága külön engedélyével lehet.

17. A tanúsított (certifikált) szaporítóanyagot termelő faiskola üzemeltetése, ellenőrzése

30. § (1)⁷⁷ A tanúsított szaporítóanyagot termelő gyümölcsfaiskolákban a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága évente két szemlét tart. Az első szemlét legkésőbb július 15-éig, a második szemlét pedig legkésőbb október 10-éig, de még kitermelés előtt, lombos állapotban kell végezni. Indokolt esetben összevont szemle is végezhető. A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a szakmai felügyelet keretében a termelés más időpontjaiban is végezhet ellenőrzést.

(2) Az első gyümölcsfaiskolai szemlén

a) a területre kiadott gyümölcsfaiskolai engedély érvényességét,

b) az előző évben előállított, forgalmazott és selejtezett szaporítóanyag mennyiségét, valamint a nyilvántartási napló, a származási igazolványok, a szemle jegyzőkönyvek és a zárolt tételek selejtezési jegyzőkönyvei alapján a felhasználás és forgalomba hozatal szabályszerűségét,

c) a tárgyévi nyilvántartási napló szakmailag helyes vezetését, a helyszínrajzzal való egyezését, a felhasznált szaporító alapanyagok származását, a származási igazolványok felhasználását, a kiadás jogosságát és helyes kitöltését,

d) a fajta szaporíthatóságát,

e) a nyilvántartási napló és a területi szemle alapján a vázrajz helyességét,

f) a szaporított tételek elválasztását, megjelölését, valamint

g) a szaporítások becsült tételenkénti mennyiségét, egyeztetve a nyilvántartási napló adataival

kell ellenőrizni.

(3) A második gyümölcsfaiskolai szemlén ellenőrizni kell:

a) az első szemle intézkedéseinek elvégzését,

b) a nyilvántartási napló, a vázrajz adatai és a faiskolai táblában történt megjelölése alapján azonosított minden kitermelésre szánt tétel fejlettségét, kezeltségét, fajtatisztaságát, valamint becsléssel az üzemi leltár adatainak valódiságát,

c)⁷⁸ a növény-egészségügyi vizsgálat megtörténtét a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága jegyzőkönyve alapján.

18. C.A.C. faiskola üzemeltetése és ellenőrzése

31. § (1)⁷⁹ A C.A.C. gyümölcsfaiskolában a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága évente legalább egy szemlét tart, amely során ellenőrzi a 30. § (2) és (3) bekezdése szerinti követelmények teljesülését.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szemlét legkésőbb a kitermelést megelőzően el kell végezni.

(3) Ha a faiskolában nevelt ültetési anyag és alanycsemete tételek nem érik el az 5. mellékletbe foglalt, a méretekre vonatkozó részletes minőségi követelményeket, de az 5. melléklet

a) 2.1.1. pontjában az oltványokra,

b) 2.2.1. pontjában a gyökeres dugványokra és bokrokra,

c) 2.3.1. pontjában a málna, szeder, málnaszederre,

d) 2.4. pontjában a szamóca palántára,

e) 2.5.1. pontjában a termesztőedényben nevelt ültetési anyagokra,

f) 2.6.1. pontjában az alanycsemetékre vonatkozó alapvető minőségi követelményeknek eleget tesznek,

akkor ezt az ellenőrzés során kiállítandó jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.

19. A gyümölcsfaiskolai ellenőrzés részletes követelményei

32. § (1) A gyümölcsfaiskolai ellenőrzésről a szemle időpontjában jegyzőkönyvet kell készíteni, amely

- a)* az ellenőrzött faiskola nevét és címét,
- b)* az ellenőrzés tárgyát,
- c)* a vizsgálat helyét és időpontját,
- d)* a szemlén részt vevők nevét és beosztását,
- e)* az ellenőrzött növényanyag és a zárolt tételek szabványos megnevezését, mennyiségét,
- f)* a szaporítóanyag előállításával, felhasználásával és forgalomba hozatalával kapcsolatban végzett vizsgálat megállapításait,
- g)* az ellenőrzés során tapasztalt hiányosságokra vonatkozó intézkedéseket, valamint
- h)* az esetleges hiányosságok megszüntetésének határidejét, és az ellenőrzöttnek a megállapításokra vonatkozó nyilatkozatát tartalmazza.

(2) A gyümölcsfaiskola teljes növényállományát zárolni kell, ha

- a)* nem engedélyezett területen létesítették,
- b)* oly mértékben károsodott vagy gyenge a fejlettsége, hogy a szakmai előírásoknak nem felel meg, vagy
- c)* növény-egészségügyi zárlat alatt áll.

(3) A gyümölcsfaiskolai tételt zárolni kell, ha

- a)* a szaporított fajta a Nemzeti Fajtajegyzékben, a Szállítói Fajtajegyzékben vagy a Közösségi Fajtajegyzékben nem szerepel,
- b)* a szaporításhoz felhasznált alapanyag származása nem igazolt, a származási igazolványról azonosítást szolgáló adat hiányzik vagy valótlan,
- c)* a szaporítóanyag a 6. § (3) bekezdése szerinti legalacsonyabb követelményeket sem elégíti ki,
- d)* fajtaazonossága vagy fajtatisztasága nem megfelelő vagy nem állapítható meg, így például nem egyezik meg a nyilvántartás, illetve a származási igazolvány adataival, vagy
- e)* növény-egészségügyi zárlat alatt áll.

(4) A gyümölcsfaiskolai tételt alacsonyabb kategóriájúnak kell minősíteni, ha

- a)* a különböző kategóriájú növényeket nem különítették el és azonos származásfokozatú tételként jelölték, amely esetben a legalacsonyabb származásfokozatú szaporítóanyag határozza meg az érintett tételek kategóriáját,
- b)* a tanúsított gyümölcsfaiskolában előállított szaporítóanyag nem felel meg a 4. és 5. melléklet szerinti minőségi követelményeknek.

(5)⁸⁰ Az egyéb hiányosságok megszüntetését a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága határidő és jelentési kötelezettség megállapításával együtt előírja.

(6) A zárlatfeloldás feltételeit az ellenőrzötttel közölni kell.

(7) A zárlatot haladéktalanul fel kell oldani, ha a korlátozásra okot adó körülmények megszűnnek és a szaporítóanyagról bebizonyosodik, hogy megfelel e rendelet előírásainak.

20. Késztermék-ellenőrzés

33. §⁸¹ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a kitermelést követően a faiskolai tároló helyeken (például vermelő, hűtőház), valamint a kis- és nagykereskedelmi telephelyeken szűrőpróbaszerűen ellenőrzi a forgalomba hozatalra szánt, illetve forgalmazott szaporítóanyagok tekintetében

- a) a 6. § (1)–(3) bekezdésében foglaltak teljesülését,
- b) a termékek kategóriájának és a forgalomba hozatal módjának megfelelő megjelölését és a forgalomba hozatallal kapcsolatos nyilvántartások vezetését, valamint
- c) a tárolás módjának szakszerűségét.

21. Zárlati termesztés

34. § (1)⁸² A gyümölcsfaiskolai engedélyes zárlati termesztést a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága eseti engedélyével végezhet.

(2) Ha az engedélyes olyan fajtát szaporít, amely a Nemzeti Fajtajegyzékben, a Szállítói Fajtajegyzékben, a Közösségi Fajtajegyzékben vagy valamely tagállam nemzeti fajtajegyzékében nem szerepel, továbbá valamely más tekintetben nem megfelelő tételt bértermelés céljával szaporít harmadik országba történő kiszállítás céljából, a zárlati termesztés engedélyezését kell kérnie.

(3)⁸³ A zárlati termesztés engedélyezése kérelmezhető, ha a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a szaporítóanyag tétel forgalomba hozatalát a rendelkezésre álló bizonylatok alapján e rendelet előírásai szerint az Európai Unió területén nem engedélyezheti.

(4) Az engedély iránti kérelemhez mellékelni kell a tételek származására és nyilvántartására vonatkozó okiratokat.

(5) A zárlati termesztés alatt álló tétélekről elkülönített faiskolai nyilvántartást kell vezetni, amelyen fel kell tüntetni a zárlati termesztés tényét.

35. § (1) A bértermelés céljából történő szaporításokból származó növényanyag teljes mennyiségét az Európai Unió területéről ki kell szállítani vagy a termesztő költségére meg kell semmisíteni.

(2) A gyümölcsfaiskola a forgalmazási szezon végén köteles elszámolást készíteni a megtermelt és a kiszállított növényanyag export bizonylatainak tételenkénti összesítésével.

(3)⁸⁴ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága kérelemre dönthet a tételek Európai Unión belüli forgalomba hozatalának engedélyezéséről, amennyiben a forgalomba hozatalig igazolható, hogy azok e rendelet követelményeinek eleget tesznek.

(4) A zárlati termesztés alatt álló szaporítóanyagot legalább a C.A.C. faiskolákra előírt követelmények szerint kell üzemeltetni és ellenőrizni.

22. Házi faiskola

36. § (1) Saját árutermelő ültetvény létesítéséhez történő szaporítás esetén a termelő házi gyümölcsfaiskolát (a továbbiakban: házi faiskola) létesíthet. A házi faiskolában előállított ültetési anyag forgalomba nem hozható.

(2)⁸⁵ A házi faiskola létesítését a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága részére évente február 28-áig be kell jelenteni. A bejelentésben meg kell jelölni a házi faiskola helyét (helység, helyrajzi szám), területét, a szaporított tételek fajtáját mennyiségét, kategóriáját, oltvány esetében alanyát, a szaporító gazdaság nevét és címét. A termelőnek a fajta szaporításához be kell szereznie a fajtajogosult engedélyét.

(3) Házi faiskolában csak a 10. §-ban foglalt feltételeknek megfelelő szaporító alapanyagot lehet felhasználni. A házi faiskolában előállított ültetési anyag a felhasznált alapanyagtól függetlenül csak C.A.C. kategóriájú lehet.

(4) A házi faiskolában termelt szaporítóanyagot legalább a C.A.C. faiskolákra előírt követelmények szerint kell üzemeltetni és ellenőrizni.

23. Szaporítóanyag nagykereskedelmi forgalomba hozatala

37. § (1) A faiskolai engedélyes saját telephelyén szaporítóanyagok nagykereskedelmi forgalomba hozatalára és viszonteladására jogosult.

(2)⁸⁶ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a nagykereskedelmi forgalomba hozatalt akkor engedélyezi, ha

a) a kérelmező, illetve a nagykereskedelmi tevékenység végzéséért felelős szakmai vezetőként tevékenykedő alkalmazottja a 26. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti végzettséggel rendelkezik,

b) a szakmai vezető nyilatkozik a gyümölcs szaporítóanyag forgalmazás jogszabályi és nyilvántartási előírásainak ismeretéről,

c) mellékelte a telephely jogszerű használatát igazoló okirat másolatát és helyszínrajzát,

d)⁸⁷ a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága helyszíni szemlén megállapította, hogy a telephely alkalmas a vásárolt növényanyag szakszerű átmeneti tárolására, mely során az életképesség megőrzése biztosított és a tételek elkülönített tárolása megoldható,

e)⁸⁸ a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a növényegészségügyi ellenőrzése alapján igazolja, hogy a telephely alkalmas a tárolás, illetve árumanipulálás során a tételek elkülönítésére, életképességének és eredeti növény-egészségügyi állapotának megtartására,

f) a kérelmező és a szakmai vezető a kérelem benyújtását megelőző öt évben nem sértette meg a szaporítóanyagok előállítására, felhasználására vagy forgalomba hozatalára vonatkozó jogszabályokat.

(3) A nagykereskedelmi forgalmazó köteles

a) a vásárolt tételek elkülönítéséről gondoskodni és az értékesített szaporítóanyag-tételekről folyamatosan naprakész nyilvántartást vezetni és azt a bizonylatokkal együtt öt évig megőrizni,

b)⁸⁹ az értékesített tételekről viszonteladói származási igazolványt kiállítani, annak egy példányát a vásárló részére átadni, egy példányát pedig a NÉBIH-nek illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságának megküldeni.

(4)⁹⁰ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a nagykereskedelmi telephelyeken évente legalább egy szemlét végez. A szemle során ellenőrzi

a) a telephelyen folytatott tevékenységtől függően a növényanyag szakszerű tárolását, csomagolását, tételenkénti elkülönítését,

b) a termékek életképességének, minőségének megóvását,

c) az alkalmazott, a tételek keveredésének elkerülését biztosító anyagmozgatási, jelölési eljárás hatékonyságát,

d) a 7. §-ban foglaltak teljesülését,

e) a forgalomba hozatal bizonylatolását a 10. §-ban leírtak szerint.

38. § (1)⁹¹ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága az engedélyt visszavonhatja, ha az engedélyes a szaporítóanyag forgalomba hozatalára vonatkozó jogszabályokat sorozatosan és súlyosan megszegi.

(2)⁹² A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága tájékoztatja a Bizottságot az engedély visszavonásáról, ha arra a (1) bekezdésben meghatározott okból került sor.

(3)⁹³ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága engedélyének megszerzése nem mentesít a kereskedelmi tevékenység végzéséhez szükséges egyéb feltételek teljesítése alól.

(4)⁹⁴ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a nagykereskedelmi forgalomba hozatalra kiadott engedélyt visszavonja, ha az engedélyes 3 évig nem folytat nagykereskedelmi forgalomba hozatali tevékenységet.

24. Kiskereskedelmi forgalomba hozatal

39. § (1)⁹⁵ Ültetési anyag kiskereskedelmi forgalomba hozatalára szolgáló értékesítő helyeket a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága számára évente február 28-ig be kell jelenteni.

(2)⁹⁶ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága az árusítóhelyen annak nyitvatartási idejében bejelentés nélkül, vagy előre egyeztetett más időpontban ellenőrzést tarthat. Az ellenőrzés kiterjed

a) az árusítóhelyen lévő technikai feltételek szakmai alkalmasságának,

b) az üzemeltetés szakszerűségének,

c) a forgalomba hozatal jogszerűségének, valamint

d) a forgalmazott ültetési anyagok minőségének vizsgálatára.

(3) A lerakat csak az e rendeletben foglalt minőségi követelményeknek megfelelő, dokumentált származású ültetési anyagot vehet át értékesítésre és hozhat forgalomba. A származást igazoló okiratnak tartalmaznia kell az ültetési anyag szállítóját, fajtát, fajtáját, oltvány esetén alanyát, kategóriáját, mennyiségét és a forgalomba hozatal időpontját. A vásárolt tételekről folyamatosan nyilvántartást kell vezetni és azt öt évig meg kell őrizni.

(4) Árutermelő ültetvény létesítésére ültetési anyagot kiskereskedelmi forgalomba hozatal keretében árusítani tilos.

40. § (1) A lerakat üzemeltetése során folyamatosan gondoskodni kell

a) a szaporítóanyagok minőségének, életképességének és épségének megőrzéséről,

b) tételeinek megjelöléséről, keveredésének megakadályozásáról,

c) minőség szerinti elkülönítéséről, valamint

d) a selejttéről.

(2) Az árusítóhelyen jól látható módon fel kell tüntetni a szaporítóanyagok árumegnevezését, árát, fajtáját, oltvány esetén alanyát.

(3) Az eladásra szánt növények csak az e rendeletben előírt módon megjelölten kerülhetnek forgalomba. A kötegelten vagy más egységcsomagként címkézett ültetési anyag esetében a címkézési egységnél kisebb tételű értékesítésnél az eladó köteles a szaporítóanyagot saját árucímkével ellátni, azon feltüntetni a szaporítóanyag fajtáját, klónját, oltvány esetén alanyát, kategóriáját, mennyiségét.

(4) A faiskolai lerakatban a vásárló részére hozzáférhetővé kell tenni a szaporítóanyagokra vonatkozó jogszabályok minőségi előírásait.

(5) Az árusítóhely az értékesítés során az eladott szaporítóanyagról a vevő kérésére eladási jegyzéket köteles adni, amely tartalmazza

a) az árusítóhely és a vásárló megnevezését, címét,

b) az értékesítés időpontját,

c) az ültetési anyag mennyiségét, fajtáját, kategóriáját, gyümölcsoltvány esetén alanyát.

(6)⁹⁷ Amennyiben az árusítóhely ismételten vagy súlyosan megszegi a szaporítóanyag forgalomba hozatalára vonatkozó előírásokat, a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága az árusítóhely engedélyének visszavonását kezdeményezi az illetékes települési önkormányzat jegyzőjénél.

25. Szaporítóanyag import és export

41. § (1)⁹⁸ Harmadik országból forgalomba hozatal céljára csak az e rendelet előírásainak megfelelő szaporítóanyagot lehet importálni, a termékpálya szerinti termék tanács javaslata alapján, a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága előzetes szakmai engedélyével. A szabad forgalomba csak az engedélyen feltüntetett növényanyag bocsátható.

(2) A szaporítóanyag behozatala iránti kérelemnek tartalmaznia kell a szaporítóanyag fajtát, fajtáját, klónmegjelölését, alanyát, kategóriáját, mennyiségét,

növény-egészségügyi állapotát, származási helyét és a szállítás időpontját (határidejét), valamint a felhasználás célját.

(3)⁹⁹ A továbbszaporítás céljából behozni kívánt szaporítóanyagot a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága előzetes állásfoglalása szerinti kategóriában lehet importálni.

(4)¹⁰⁰ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága az engedély elbírálása során

a) megvizsgálja, hogy a küldő országban működő szaporítóanyag ellenőrzési rendszer, valamint a szaporítóanyagok megjelölése és kísérő dokumentumai kielégítik-e a hazai követelményekben foglaltakat,

b) figyelembe veszi a termékpálya szerinti terméktanács javaslatát.

(5) A termelő a harmadik ország ellenőrző hatósága által vizsgált és alkalmasnak minősített szaporítóanyagra nyújthat be behozatali kérelmet.

(6)¹⁰¹ A behozott szaporítóanyag tárolási helyéről és mennyiségéről az importáló köteles két munkanapon belül a NÉBIH-et, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságát értesíteni, és kérni annak belföldiesítő ellenőrzését. A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága az ellenőrzése során

a) vizsgálja, hogy a behozott szaporítóanyag minősége megfelel-e a terméktanácsi javaslatban foglaltaknak. Amennyiben a terméktanácsi javaslat a szaporítóanyag minősége tekintetében nem tartalmaz előírást, az meg kell feleljen a hazai előállítású certifikált szaporítóanyagokra előírt minőségi követelményeknek.

b) jogosult a szaporítóanyagból mintát venni további ellenőrzés céljából.

42. § (1)¹⁰² A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a tétel virológiai állapotára vonatkozó állásfoglalása, valamint a szaporítóanyag bizonylatai és vizsgálata alapján dönt arról, hogy a szaporítóanyag belföldön felhasználható-e, illetve, hogy milyen származási fokúnak fogadja el az importált anyagot.

(2)¹⁰³ A beérkezett szaporítóanyag-tételekről a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága belföldiesítő jegyzőkönyvet vesz fel. A jegyzőkönyv alapján az importőr honosító származási igazolványt állít ki, ami a felhasználó, illetve a tételek megosztása esetén a viszonteladó alapbizonylata. A belföldiesítő jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell

a) az exportőr nevét,

b) a származási országot,

c) az importőr nevét és címét,

d)¹⁰⁴ a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága importengedélyének számát, valamint

e) az importőr által kiállított honosító származási igazolvány számát.

(3) Külföldi bértermeltetés (reexport) céljára bármely fajta szaporítóanyaga behozható az országba és termesztésbe vonható a 34.–35. §-ban leírtak szerint, ha az a növény-egészségügyi előírásoknak megfelel.

43. §¹⁰⁵ Szaporítóanyagot harmadik országba exportálni a célország növény-egészségügyi előírásainak megfelelő növényegészségügyi bizonyítvánnyal kísértén

szabad. A növényanyagról a származási igazolványt ki kell állítani és azt csatolni kell a szállítmány dokumentációjához. Az exportőr kérelmére – amennyiben a kivitelre szánt szaporítóanyag a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelel – a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága nemzetközi származási igazolványt állít ki.

26. Fajtaazonosság ellenőrzése

44. § (1) A bázis kategóriájú ültetési anyagok fajtaazonosságának ellenőrzését minden esetben el kell végezni. A fajtaazonosság megállapítása történhet ellenőrző termesztéssel vagy más arra alkalmas, hivatalosan elfogadott módszer alkalmazásával. A mintavételt a 9. mellékletben leírtak szerint kell végezni.

(2)¹⁰⁶ Amennyiben egy ültetési anyag tétel életképessége, fajtaazonossága vagy fajtatisztasága tekintetében kétség merül fel, a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága jogosult az ültetési anyag ellenőrző termesztésének elvégzésére.

(3)¹⁰⁷ A fajtaazonosság ellenőrzését a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága bármely érdekelt megrendelésére szolgáltatásként is végezheti.

(4)¹⁰⁸ A fajtaazonosság ellenőrzésének eredményéről a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága okiratot állít ki, amelyet az érdekeltek részére megküld.

27. Hatósági ellenőrzés

45. § (1)¹⁰⁹ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága ellenőrzési tevékenysége kiterjed minden olyan helyre, ahol a szaporítóanyag előállítását, kezelését, tárolását végzik, továbbá, ahol szaporítóanyagot forgalomba hoznak, árusítanak vagy szaporító alapanyagot felhasználnak. A termelő, illetve a forgalmazó bármikor köteles a hatósági személy bejutását biztosítani az ellenőrzendő helyre, illetve együttműködni az ellenőrzést végzővel.

(2) A szaporítóanyagok minőségének vizsgálatára vonatkozó részletes szabályokat a 10. melléklet tartalmazza.

46. §¹¹⁰ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága a minősítésért és ellenőrző vizsgálataiért a külön jogszabályban foglaltak szerinti díjra jogosult.

47. §¹¹¹ A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága köteles a Bizottság által szervezett, ellenőrzésekhez a Bizottság részére a szükséges információkat megadni, a Bizottsággal együttműködni és minden egyéb módon biztosítani az ellenőrzés elvégzésének feltételeit.

28. Záró rendelkezések

48. § Ez a rendelet

1.¹¹²

2. [113](#)

3. [114](#)

4. a gyümölcsstermő növények szaporítóanyagai, illetve a gyümölcsstermesztésre szánt gyümölcsstermő növények forgalmazásáról szóló, 2008. szeptember 29-i 2008/90/EK tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

49. § (1) E rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) A 3. § 2., 6., 21., 32., 34. pontja, a 4. § (2) bekezdése, a 15. § (3) és (6) bekezdése, a 18. § (6) bekezdése, valamint a 22. § 2012. szeptember 30-án lép hatályba.

50. § (1) A 2012. szeptember 30-a előtt már meglévő és hivatalosan minősített vagy a C.A.C anyagként való minősítés feltételeit teljesítő, de a 2012. szeptember 30-ától hatályos követelményeknek nem megfelelő anyanövényekről származó szaporítóanyag és ültetési anyag 2018. december 31-ig Magyarország területén forgalomba hozható.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szaporítóanyagok és ültetési anyagok forgalmazásakor a címkén vagy származási igazolványon fel kell tüntetni a „2008/90/EK irányelv 21. cikke szerint engedélyezett szaporítóanyag” feliratot.

51. § 2012. szeptember 30-án hatályát veszti e rendelet

a) 3. §-ának 1., 5., 20., 31.; és 33. pontja,

b) 4. §-ának (1) bekezdése,

c) 15. §-ának (2) és (5) bekezdése,

d) 18. §-ának (5) bekezdése,

e) 21. §-a,

f) 24. §-ának (2)–(4) bekezdése

g) 48. §-ának 1–3. pontja.

1. melléklet a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelethez

A rendelet hatálya alá tartozó gyümölcsfajok, illetve -nemzetségek

1. *Castanea sativa* Milletve gesztenye
2. *Citrus* L.
3. *Corylus avellana* L. mogyoró
4. *Cydonia oblonga* Milletve birs
5. *Ficus carica* L. füge
6. *Fortunella* Swingle
7. *Fragaria* L. szamóca
8. *Juglans regia* L. dió
9. *Malus* Mill. alma
10. *Olea europea* L. olívbogyó
11. *Mespilus germanica* L. naspolya
12. *Pistacia vera* L. pisztácia

13. Poncirus Raf.
14. Prunus amygdalus Batsch mandula
15. Prunus armeniaca L. kajszibarack
16. Prunus avium L. cseresznye
17. Prunus cerasus L. meggy
18. Prunus domestica L. szilva
19. Prunus persica (L.) Batsch őszibarack
20. Prunus salicina Lindl. japán szilva
21. Pyrus L. körte
22. Ribes L. ribiszke, köszméte, ribiszke X köszméte
23. Rubus L. málna, szeder, málnaszeder
24. Sambucus nigra L. bodza
25. Vaccinium L. áfonya

A rendelet hatálya kiterjed továbbá a fenti nemzetségek és fajok hibridjeire és azokra az alanyokra, amelyekre a felsorolt nemzetségek, fajok vagy hibridjeik szaporítóanyagát oltották vagy rájuk fogják oltani, valamint mindazon fajokra, amelyek fajtáját, illetve klónját gyümölcs fajtaelismerésre bejelentették.

2. melléklet a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelethez

A minőséget befolyásoló károsító szervezetek és betegségek jegyzéke a certifikációs rendszerbe nem tartozó (C. A. C.) gyümölcs szaporítóanyagoknál

	A	B
1.	Nemzetség vagy faj	Károsító szervezetek vagy betegségek
2.	– Citrus aurantifolia (Christm) Swing.	Rovarok, atkák és fonálférges fejlődésük valamennyi stádiumában
3.	– Citrus Limon I. Burm. F	– Aleurothrixus floccosus (Mashell)
4.	– Citrus paradisi Macf	– Meloidogyne spp.
5.	– Citrus reticulata Blanco	– Parabemisia myricae (Kuwana)
6.	– Citrus sinensis (L.) Osbeck	– Tylenchulus semipenetrans
7.		Gombák
8.		– Phytophthora spp.
9.		Vírusok és vírusszerű szervezetek, és különösen
10.		– Citrus leaf rugose
11.		– A fiatal levelek psorosis-jellegű tüneteit előidéző betegségek, pl. psorosis, ring spot, cristacortis, impietratura, concave gum
12.		– Infectious variegation

13.		– Viroidok, pl. exocortis, cachexiaxyloporosis
14.	– <i>Corylus avellana</i>	Rovarok, atkák és fonálférgék fejlődésük valamennyi stádiumában
15.		– <i>Epidiaspis leperii</i>
16.		– <i>Eriophis avellanae</i>
17.		– <i>Pseudaulacaspis pentagona</i>
18.		– <i>Quadraspidiotus perniciosus</i>
19.		Baktériumok
21.		– <i>Agrobacterium tumefaciens</i>
22.		– <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>corylina</i>
23.		Gombák
24.		– <i>Armillariella mellea</i>
25.		– <i>Chondrostereum purpureum</i>
26.		– <i>Nectria galligena</i>
27.		– <i>Phyllactinia guttata</i>
28.		– <i>Verticillium</i> spp.
29.		Vírusok és vírusszerű szervezetek, és különösen
30.		– Apple mosaic virus
31.		– Hazel maculatura lineare MLO
32.	– <i>Cydonia</i> Miller	Rovarok, atkák és fonálférgék fejlődésük valamennyi stádiumában
33.	– <i>Pyrus communis</i> L.	– <i>Anarsia lineatella</i>
34.		– <i>Eriosoma lanigerum</i>
35.		– Pajzstetvek, különösen:
36.		<i>Epidiaspis leperii</i> , <i>Pseudaulacaspis pentagona</i> , <i>Quadraspidiotus perniciosus</i>
37.		Baktériumok
38.		– <i>Agrobacterium tumefaciens</i>
39.		– <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i>
40.		Gombák
41.		– <i>Armillariella mellea</i>
42.		– <i>Chondrostereum purpureum</i>
43.		– <i>Nectria galligena</i>
44.		– <i>Phytophthora</i> spp.
45.		– <i>Rosellinia necatrix</i>
46.		– <i>Verticillium</i> spp.
47.		Vírusok és vírusszerű szervezetek
48.		Mind

49.	– <i>Fragaria x ananassa</i> Duch	Rovarak, atkák és fonálférgék fejlődésük valamennyi stádiumában
50.		– <i>Aphelenchoides</i> spp.
51.		– <i>Ditylenchus dipsaci</i>
52.		– Tarsonemidae
53.		Gombák
54.		– <i>Phytophthora cactorum</i>
55.		– <i>Verticillium</i> spp.
56.		Vírusok és vírusszerű szervezetek, és különösen
57.		– Strawberry green petal MLO
58.	– <i>Juglans regia</i> L.	Rovarak, atkák és fonálférgék fejlődésük valamennyi stádiumában
59.		– Pajzstetvek, különösen:
60.		<i>Epidiaspis leperii</i> , <i>Pseudaulacaspis pentagona</i> , <i>Quadraspidiotus perniciosus</i>
61.		Baktériumok
62.		– <i>Agrobacterium tumefaciens</i>
63.		– <i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>juglandi</i>
64.		Gombák
65.		– <i>Armillariella mellea</i>
66.		– <i>Nectria galligena</i>
67.		– <i>Chondrostereum purpureum</i>
68.		– <i>Phytophthora</i> spp.
69.		Vírusok és vírusszerű szervezetek, és különösen
70.		– Cherry leaf roll vírus
71.	– <i>Malus</i> Miller	Rovarak, atkák és fonálférgék fejlődésük valamennyi stádiumában
72.		– <i>Anarsia lineatella</i>
73.		– <i>Eriosoma lanigerum</i>
74.		– Pajzstetvek, különösen:
75.		<i>Epidiaspis leperii</i> , <i>Pseudaulacaspis pentagona</i> , <i>Quadraspidiotus perniciosus</i>
76.		Baktériumok
77.		– <i>Agrobacterium tumefaciens</i>
78.		– <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i>
79.		Gombák
80.		– <i>Armillariella mellea</i>
81.		– <i>Chondrostereum purpureum</i>
82.		– <i>Nectria galligena</i>
83.		– <i>Phytophthora cactorum</i>

84.		– <i>Rosellinia necatrix</i>
85.		– <i>Venturia</i> spp.
86.		– <i>Verticillium</i> spp.
87.		Vírusok és vírusszerű szervezetek
88.		Mind
89.	– <i>Olea europea</i>	Rovarak, atkák és fonálféreg fejlődésük valamennyi stádiumában
90.		– <i>Eusophera pinguis</i>
91.		– <i>Meloidogyne</i> spp.
92.		– <i>Saissetia oleae</i>
93.		Baktériumok
94.		– <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>savastanoi</i>
95.		Gombák
96.		– <i>Verticillium dahliae</i>
97.		Vírusok és vírusszerű szervezetek
98.		Mind
99.	– <i>Pistacia vera</i>	Gombák
100.		– <i>Verticillium</i> spp.
101.		Vírusok és vírusszerű szervezetek
102.		Mind
103.	– <i>Prunus domestica</i> L.	Rovarak, atkák és fonálféreg fejlődésük valamennyi stádiumában
104.	– <i>Prunus salicina</i>	– <i>Aculops fockeui</i>
105.		– <i>Capnodis tenebrionis</i>
106.		– <i>Eriophyes similis</i>
107.		– <i>Meloidogyne</i> spp.
108.		– Pajzstetvek, különösen:
109.		<i>Epidiaspis leperii</i> , <i>Pseudaulacaspis pentagona</i> , <i>Quadraspidiotus perniciosus</i>
110.		– Baktériumok
111.		– <i>Agrobacterium tumefaciens</i>
112.		– <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>mors prunorum</i>
113.		– <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i>
114.		Gombák
115.		– <i>Armillariella mellea</i>
116.		– <i>Chondrostereum purpureum</i>
117.		– <i>Nectria galligena</i>
118.		– <i>Rosellinia necatrix</i>

119.		– <i>Verticillium</i> spp.
120.		Vírusok és vírusszerű szervezetek
121.		– Prune dwarf vírus
122.		– Prunus necrotic ringspot vírus
<hr/>		
123.	– <i>Prunus armeniaca</i> (L.)	Rovarok, atkák és fonálférgék fejlődésük valamennyi stádiumában
124.	– <i>Prunus amygdalus</i> Batsch	– <i>Anarsia lineatella</i>
125.	– <i>Prunus persica</i> (L.) Batsch	– <i>Capnodis tenebrionis</i>
126.		– <i>Meloidogyne</i> spp.
127.		– Pajzstetvek, különösen:
128.		<i>Epidiaspis leperii</i> , <i>Pseudaulacaspis pentagona</i> , <i>Quadraspidiotus perniciosus</i>
129.		Baktériumok
130.		– <i>Agrobacterium tumefaciens</i>
131.		– <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>mors prunorum</i>
132.		– <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i>
133.		Gombák
134.		– <i>Armillariella mellea</i>
135.		– <i>Chondrostereum purpureum</i>
136.		– <i>Nectria galligena</i>
137.		– <i>Rosellinia necatrix</i>
138.		– <i>Taphrina deformans</i>
139.		– <i>Verticillium</i> spp.
140.		Vírusok és vírusszerű szervezetek, különösen
141.		– Prune dwarf vírus
142.		– Prunus necrotic ringspot vírus
<hr/>		
143.	– <i>Prunus avium</i> L.	Rovarok, atkák és fonálférgék fejlődésük valamennyi stádiumában
144.	– <i>Prunus cerasus</i>	– <i>Capnodis tenebrionis</i>
145.		– <i>Meloidogyne</i> spp.
146.		– Pajzstetvek, különösen:
147.		<i>Epidiaspis leperii</i> , <i>Pseudaulacaspis pentagona</i> , <i>Quadraspidiotus perniciosus</i>
148.		Baktériumok
149.		– <i>Agrobacterium tumefaciens</i>
150.		– <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>mors prunorum</i>
151.		– <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i>
152.		Gombák

153.	– Armillariella mellea
154.	– Chondrostereum purpureum
155.	– Nectria galligena
156.	– Rosellinia necatrix
157.	– Verticillium spp.
158.	Vírusok és vírusszerű szervezetek, különösen
159.	– Prune dwarf vírus
160.	– Prunus necrotic ringspot vírus
<hr/>	
161. – Ribiszke	Rovarak, atkák és fonálféreg fejlődésük valamennyi stádiumában
162.	– Aphelenchoides spp.
163.	– Cecidophyopsis ribis
164.	Baktériumok
165.	– Agrobacterium tumefaciens
166.	Gombák
167.	– Armillariella mellea
168.	– Nectria cinnabarina
169.	– Rosellinia necatrix
170.	– Verticillium spp.
171.	Vírusok és vírusszerű szervezetek, különösen
172.	– Currant reversion mycoplasma
173.	– Black currant infectious variegation agent
<hr/>	
174. – Rubus	Rovarak, atkák és fonálféreg fejlődésük valamennyi stádiumában
175.	– Aceria essigi
176.	Baktériumok
177.	– Agrobacterium rhizogenes
178.	– Agrobacterium tumefaciens
179.	– Rhodococcus fascians
180.	Gombák
181.	– Armillariella mellea
182.	– Didymelia applanata
183.	– Peronospora rubi
184.	– Phytophthora fragariae var. rubi
185.	– Verticillium spp.
186.	Vírusok és vírusszerű szervezetek, és különösen:
187.	– Raspberry bushy dwarf vírus
188.	– Raspberry leaf curl vírus

3. melléklet a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelethez

A certifikációs rendszerben a központi (prebázis) és bázis törzsültetvény létesítéséhez vizsgálandó károsítók

A vizsgálat módja központi törzsültetvény létesítését megelőzően: a növények 100%-ára kiterjedő, indikátor növényeken végzett főteszt

A vizsgálat módja bázis törzsültetvény telepítését megelőzően: a szaporításhoz felhasznált a prebázis anyanövények egyedi tesztelése Elisa vagy PCR módszerrel.

1. Az almatermésűek (*Malus* sp., *Pyrus* sp., *Cydonia* sp.)

A	B	C	D	
1.	Gazdanövény	A kórokozó típusa	A kórokozó vagy a betegség neve	A kórokozó rövidítése
2.	<i>Malus</i> spp.	Vírusok	Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSV
3.			Apple mosaic virus	ApMV
4.			Apple stem-grooving virus	ASGV
5.			Apple stem-pitting virus	ASPV
6.				
7.		Vírusszerű megbetegedések	Rubbery wood, flat limb, Horseshoe wound Gyümölcs rendellenességek: chat fruit, green crinkle, bumpy fruit of Ben Davis, rough skin, star crack, russet ring, russet wart	
8.		Viroidok	Apple scar skin viroid	ASSVd
9.	<i>Pyrus</i> és <i>Cydonia</i> spp.	Vírusok	Apple chlorotic leafspot virus	ACLSV
10.			Apple stem-grooving virus	ASGV
11.			Apple stem-pitting virus	ASPV
12.				
13.		Vírusszerű megbetegedések	Bark split, bark necrosis, Rough bark Quince sooty ringspot (valószínűleg az ASPV okozza)	
14.			Pear stony pit (valószínűleg az ASPV okozza)	
15.			Rubbery wood, quince yellow blotch	
16.		Viroidok	Pear blister canker viroid	PBCVd

2. A cseresznye és meggy fajok (*Prunus avium*, *P. mahaleb*, *P. cerasus* és az interspecifikus hibridek)

A	B	C	
1.	A kórokozó típusa	A kórokozó vagy a betegség neve	Rövidítése
2.	Vírusok	Apple chlorotic leafspot virus	ACLSV
3.		Apple mosaic virus	ApMV
4.		Arabis mosaic virus	ArMV

5.	Petunia asteroid mosaic virus	PAMV,
6.		
7.	Cherry green ring mottle virus	CGRMV
8.	Cherry leaf roll virus	CLRV
9.	Little cherry viruses 1 and 2	LChV-1, LChV-2
10.	Cherry mottle leaf virus	ChMLV
11.	Prune dwarf virus	PDV
12.	Prunus necrotic ringspot virus	PNRSV
13.	Raspberry ringspot virus	RpRSV
14.	Strawberry latent ringspot virus	SLRSV
15.	Tomato black ring virus	TBRV
16.	Vírusszerű megbetegedések	Necrotic rusty mottle, Rusty mottle (európai)

3. A mandula (*Prunus amygdalus*), kajszi (*Prunus armeniaca*), őszibarack (*Prunus persica*), szilva fajok (*Prunus domestica*, *Prunus insititia*, *Prunus salicina*, *Prunus cerasifera*, *Prunus besseyi*)

	A	B	C	D	E	F	G	H
1.	A kórokozó típusa	A kórokozó vagy betegség neve	A kórokozó rövidítése	P. amygdalus (mandula)	P. armeniaca (kajszi)	P. persica (őszibarack)	P. domestica (szilva) P. insititia (kőkény-szilva) P. salicina (japán-szilva)	P. besseyi, P. cerasifera P. davidiana és az inter-specifikus hibridek
2.	Vírusok	Apple chlorotic leafspot virus	ACLSV	x	x	x	x	x
3.		Apple mosaic virus	ApMV	x	x	x	x	x
4.		Cherry green ring mottle virus	CGRMV		x	x		
5.								
6.		Plum pox virus	PPV	x	x	x	x	x
7.		Prune dwarf virus	PDV	x	x	x	x	x
8.		Prunus necrotic ringspot virus	PNRSV	x	x	x	x	x
9.		Strawberry latent ringspot virus	SLRSV			x		
10.		Tomato black ring virus	TBRV	x				

11. Fito-plazmák	European stone fruit yellows phytoplasma	ESFY	x	x	x	x	x
12. Vírusszerű megbetegedések	Peach asteroid spot agent			x	x		
13. Viroidok	Peach latent mosaic viroid	PLMVd			x		
14.	Hop stunt viroid	HSVd		x	x	x	

4. Az almatermésű (Malus sp., Pyrus sp., Cydonia sp.) és csonthéjas (Prunus sp.) fajokon vizsgálandó egyéb károsítók

	A	B	C
1.	Gazdanövény	A károsító típusa	A károsító neve
2.	Almatermésű fajok	Baktériumok	Agrobacterium tumefaciens, Erwinia amylovora, Pseudomonas spp.,
3.		Gombák	Armillariella mellea, Chondrostereum purpureum,
4.			Glomerella cingulate, Pezicula malicorticis, P. alba, Nectria galligena, Phytophthora spp., Roessleria pallida, Verticillium spp.,
5.		Ízeltlábúak	Diaspidiotus perniciosus Eriosoma lanigerum.
6.	Csonthéjas fajok	Baktériumok	Agrobaeterium tumefaciens Pseudomonas syringae pv. morsprunorum Pseudomonas syringae pv. syringae Pseudomonas viridiflava
7.		Gombák	Phytophthora spp.
8.		Ízeltlábúak	Diaspidiotus perniciosus.

5. A szamóca (Fragaria spp.)

	A	B	C
1.	Kórokozó típusa	Kórokozó vagy betegség neve	Kórokozó rövidítése

2. Vírusok

3.	Strawberry mild yellow edge virus	SMYEV
4.	Strawberry mottle virus	SMV
5.	Strawberry pseudo mild yellow-edge virus	SPMYEV

6.	Tobacco streak virus	TSV
7.	Strawberry pallidosis associated virus	SPaV
8.	Strawberry chlorotic fleck virus	StCFV
9.	Fitoplazmák	
10.	Phytoplasma yellows	
11.	Strawberry green petal phytoplasma	
12.	Multiplier plant	
13.	Vírusszerű megbetegedések	
14.	Leafroll	
15.	Feather-leaf	
16.		
17.	Lethal decline	
18.		
19.	Rickettsia yellows	

6. A szamóca (*Fragaria* spp.) növényeken vizsgálendő egyéb károsítók

	A	B
1.	A károsító típusa	Károsító neve

2. Gombák

3.	Phytophthora cactorum
4.	Colletotrichum acutatum
5.	Rhizoctonia fragariae
6.	Verticillium albo-atrum
7.	Verticillium dahliae

9. Ízeltlábúak

10.	Phytonemus pallidus
11.	Aphelenchoides besseyi
12.	Aphelenchoides blastophthorus
13.	Aphelenchoides fragariae
14.	Aphelenchoides ritzemabosi
15.	Ditylenchus dipsaci

8. A málna (*Rubus idaeus*), szeder (*Rubus fruticosus*)-félék és hibridjeik

	A	B	C
1.	A kórokozó típusa	Kórokozó vagy betegség neve	Kórokozó rövidítése

2.	Vírusok	Black raspberry necrosis virus**	BRNV
3.		Cucumber mosaic virus	CMV

4.	Raspberry vein chlorosis virus	RVCV
5.	Raspberry bushy dwarf virus	RBDV
6.	Fitoplazmák	Rubus stunt phytoplasma
7.	Vírusszerű megbetegedések	Raspberry leafspot agent**
8.		Raspberry yellow spot agent
9.		Rubus yellow net agent**
10.		Raspberry leaf mottle agent**

Megjegyzés:

** A megjelölt szervezetek különböző kombinációkban a Rubus (szeder vagy málna) mozaikbetegség tüneteit okozzák.

9. A málna (*Rubus idaeus*), szeder (*Rubus fruticosus*) -félék és hibridjeik növényein vizsgálandó egyéb károsítók

	A	B
1.	A károsító típusa	A károsító neve

2.	Baktériumok	<i>Agrobacterium</i> spp.
3.	Gombák	<i>Phytophthora fragariae</i> var. <i>rubi</i> egyéb <i>Phytophthora</i> spp.
4.		<i>Peronospora rubi</i>
5.	Ízeltlábúak	<i>Resseliella theobaldi</i>

11. A ribiszkefélék (*Ribes nigrum*, *R. rubrum*), köszméte (*R. uva-crispa*) és hibridjeik

	A	B	C	D
1.	Gazdanövény	A kórokozó típusa	A kórokozó vagy a betegség neve	A kórokozó rövidítése
2.	<i>Ribes nigrum</i>	Vírusok	Strawberry latent ringspot virus	SLRV
3.	<i>R. rubrum</i>		Raspberry ringspot virus	RpRSV
4.			Black currant reversion associated virus	BRAV
5.			Arabis mosaic virus	ArMV
6.			Cucumber mosaic virus	CMV
7.			Gooseberry vein-banding associated virus	GVBaV
8.	<i>R. uva-crispa</i>	Vírusok	Arabis mosaic virus	ArMV
9.		Vírusszerű megbetegedések	Gooseberry vein-banding associated virus	GVBaV

12. A ribiszkefélék (*Ribes nigrum*, *R. rubrum*), köszméte (*R. uva-crispa*) és hibridjeik növényein vizsgálandó egyéb károsítók

	A	B
--	---	---

	A kórokozó típusa	A károsító neve
1.	Gombák	Sphaeroteca mors-uevea
2.		Microsphaera grossulariae
3.	Ízeltlábúak	
4.		Cecidophyopsis ribis
5.		Dasyneura tetensi
6.	Fonálférgesek	Aphelenchoides ritzemabosi

4. melléklet a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelethez¹¹⁵

Vegetatív szaporító alapanyagok követelményei, kötegelése, jelölése

1. Minőségi követelmények

1.1. Általános minőségi követelmények

A szemzőhajtás, oltóvessző, oltóvessző, dugvány legyen:

- 1.1.1. egészséges, fagy, illetve egyéb károsodástól, mézgásodástól mechanikai sérüléstől, elhalt részekről (a kambium és a farész egyaránt) mentes;
- 1.1.2. az életképességhez szükséges nedvességtartalmú;
- 1.1.3. a növény-egészségügyi követelményeknek megfelelő;
- 1.1.4. mérete, megnevezése, csomagolása, szállítása a melléklet előírásainak megfelelő;
- 1.1.5. diónál a hajtás és az oltóvessző hengeres, hosszú ízközű, a náduson kifejlődött ülörügyekkel rendelkező, és a bélszövet ne legyen vastagabb a vesszőátmérő egyharmadánál;
- 1.1.6. szaporításra alkalmas, legalsó rügy alatt és a legfelső rügy felett legkevesebb 2 cm hosszú csaprésze, kivéve a csúcsrüggel zárulokat, amelyeknél a szárrész csak az alsó részén követelmény;
- 1.1.7. a vizsgált tételben a szaporítóanyag mennyisége az 50 000 db-ot nem haladhatja meg.

1.2. Részletes minőségi követelmények

1.2.1. A szemzőhajtás legyen:

- a héj színét tekintve a fajtára jellemző;
- a héjkéreg és a farész szemmel láthatóan elkülönülő;
- ép, érett, legalább 5 db szaporításra alkalmas (kifejlődött) rüggyel rendelkező, levél nélküli, legfeljebb 15 mm hosszú csonkra metszett levélnyelű;
- dió esetében 8–25 mm, köszméte és ribiszke esetében 4–8 mm, az összes többi gyümölcsfajnál 7–10 mm átmérőjű.

1.2.2. Az oltóvessző legyen:

- az érettséget, továbbá köszméténél és ribiszkénél a vitorla- és a lomblevél eltávolítását leszámítva a 2.2.1. pont követelményeivel megegyező.

1.2.3. Az oltóvessző és oltógally esetében legyen:

- a héj színe a fajtára jellemző;
 - teljesen érett, megfásodott, rugalmasan hajlítható és szilárdan törő;
 - ép, kifejlődött rügyekkel együtt nyugalmi állapotú, legalább 6 db, köszméténél és ribiszkénél legalább 3 db oltásra alkalmas rüggyel rendelkező;
 - dió 10–25 mm, gesztenye 5–15 mm, köszméte és ribiszke 4–8 mm és az összes többi gyümölcsfaj esetében 8–12 mm átmérőjű.
- 1.2.4. A fás dugvány legyen érett, megfásodott, legalább 20 cm hosszú és legalább 6 mm átmérőjű.
2. Szedés, osztályozás, kötegelés
- 2.1. A szemzőhajtás, oltóvessző, oltógally és dugvány leszedése a szaporítás céljának megfelelő állapotban és időpontban történjék.
- 2.2. A leszedett, az 1. pontban foglaltaknak megfelelő, minőség és méret szerint osztályozott szaporítóanyagot az alábbiak szerint kell kötegelni, felhasználásig tárolni, illetve szállításra előkészíteni, megjelölni:
- 2.2.1. egy kötegbe csak azonos tétel szaporítóanyaga köthető;
- 2.2.2. az azonos fejlettségű (osztályozott) szaporítóanyagot egy kötegen belül azonos végükkel egy irányba rakva kell elhelyezni;
- 2.2.3. egy kötegbe 5-tel osztható számú szaporítóanyag köthető, de 100 db-nál több ne legyen.
3. Megnevezés, megjelölés
- A 2. pont szerint osztályozott és kötegelt szaporító alapanyagot kötegenként kategóriájának megfelelő címkével kell ellátni. A növény-egészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 7/2001. (I. 17.) FVM rendeletben felsorolt fajok esetében szaporító alapanyag csak a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága felhatalmazásával kiállított növényútlevéllel forgalmazható.
4. Csomagolás, szállítás, tárolás
- 4.1. Csomagolás
- 4.1.1. Csomagolóanyagként felhasználható minden olyan anyag, amely a terméket megvédi az 5.1.1. pont szerinti károsodástól és a szaporítóanyagot nem károsítja.
- 4.1.2. A szaporítóanyagok csomagolása függ a szállítás és tárolás módjától, ezek időtartamától és az uralkodó időjárástól. Ennek megfelelően kell a szaporítóanyagot tartalmazó csomagolási egységeket a szállítóeszközön elhelyezni.
- 4.1.3. A szemzőhajtást, oltóvesszőt, félfás és zöld dugványt a nedvességet jól tartó nyirkos csomagolóanyaggal (vatta, textil, moha stb.) be kell burkolni, majd a növényekre nem káros száraz csomagolóanyaggal (papír, textil stb.) be kell csomagolni. Hosszabb (5 napot meghaladó) tárolás, szállítás esetén a kiszáradás megakadályozása érdekében az egész csomagot műanyag fóliával vagy egyéb vízhatlan anyaggal kell körülkötni úgy, hogy a növényanyag szellőzése biztosítva legyen.

4.2. Tárolás

- 4.2.1. A szaporításra alkalmas növényekről leszedett szaporítóanyagot – a közvetlen szállítás esetét kivéve – azonnal megfelelő tárolóba kell helyezni.
- 4.2.2. A tárolás akkor felel meg a követelményeknek, ha annak időtartama alatt, továbbá a ki- és betárolás során a szaporítóanyag minőségében romlás nem következik be, életképességét és épségét károsodás nem éri.
- 4.2.3. A szaporítóanyagot a tárolóban úgy kell elhelyezni, hogy az egyes tételek egymástól jól elkülönüljenek, ne keveredjenek, azonosíthatók legyenek.

4.3. Fás dugvány tárolása

- 4.3.1. Hűtő tárolóban 0, +2 °C közötti állandó hőmérsékletet és 95–98% relatív páratartalmat kell biztosítani.
- 4.3.2. Szabadföldi veremelőben a szaporítóanyagot úgy kell elhelyezni, hogy az legalább a dugvány felső végétől számított 30 cm mélyen legyen, és azt a talaj hézagmentesen takarja. A veremelő talaját megfelelő előkészítéssel (öntözéssel, talajműveléssel) olyan állapotba kell hozni, hogy az a fenti feltételeknek megfeleljen.

4.3.3. Átmeneti tárolás.

Fedett tárolóban (pincében) az alábbi feltételek szerint végezhető:

- a tároló hőmérsékletének 0, +10 °C között, relatív páratartalmának pedig 90% felett kell lenni;
- a tárolás időtartama nem haladhatja meg a biztonságos tárolhatóság felső határát, amely kb. 10 nap.

Szabadföldi tárolást ponyvatakarással a következők szerint lehet végezni:

- kizárólag 0 °C feletti hőmérséklet esetén alkalmazható;
- a takaró alatti légteret 90% feletti relatív páratartalmon kell tartani;
- a tárolás időtartama nem haladhatja meg a biztonságos tárolhatóság felső határát, amely kb. 5 nap.

4.3.4. Oltóvessző tárolása azonos a dugványéval.

4.3.5. Szemzőhajtás tárolása.

A tároló hőmérsékletének +1, +3 °C között kell lenni, és a tárolás időtartama nem haladhatja meg a 10 napot. A szemzőhajtás tárolása előtt megfelelő csomagolásról minden esetben gondoskodni kell.

5. Minősítés

A gyümölcsfaiskolai szaporítóanyag akkor alkalmas a forgalomba hozatalra, ha a 9. melléklet szerint vett minta vizsgálata alapján az 1. pont minőségi követelményeinek megfelel.

5. melléklet a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelethez

Ültetési anyagok és alanycsemetek, követelményei, kötegelése és jelölése

1. E melléklet alkalmazásában
 - 1.1. *Csemete*: faiskolai továbbnevelésre alkalmas gyökeres növény (magcsemete, gyökeres dugvány, bujtvány, sarj) és félkész termék.
 - 1.1.1. *Magcsemete*: magból nevelt oltásra alkalmas növény.
 - 1.1.2. *Gyökeres dugvány*: dugványból nevelt oltásra alkalmas alany, vagy gyümölcsösbe kiültetésre, továbbnevelésre alkalmas gyümölcsstermő növény.
 - 1.1.3. *Bujtvány*: anyanövényen gyökereztetett hajtás vagy vessző, amely a meggyökeresedés után leválasztva oltásra alkalmas alany vagy gyümölcsösbe kiültetésre, illetve faiskolai továbbnevelésre alkalmas gyümölcsstermő növény.
 - 1.1.4. *Sarj*: a gyökér járulékos rügeiből fejlődött, gyökeresedés után leválasztott gyümölcsstermő növény, amely gyümölcsösbe való kiültetésre, faiskolai továbbnevelésre alkalmas.
 - 1.2. *Félkész gyümölcsfaiskolai termék*: az ültetési anyag követelményeknek nem megfelelő minőségű, de életképes és faiskolai továbbnevelésre alkalmas növényanyag.
 - 1.3. *Közbeoltott oltvány*: olyan oltvány amikor az alany és a nemes fajta közé további fajtá(ka)t oltottak.
 - 1.4. *Kombinált oltvány*: olyan gyümölcsstermő növény, amely több, hasonló növekedésű nemes fajtát tartalmaz.
 - 1.5. *Koronás oltvány és facsemete*: meghatározott törzsmagasságban kinevelt koronájú gyümölcsstermő növény.
 - 1.6. *Suháng oltvány és facsemete*: korona nélküli gyümölcsstermő növény.
 - 1.7. *Gyümölcsstermő bokor*: rendszerint töből elágazódó, meghatározott számú egyéves vesszőből álló cserje (ribiszke, köszméte, málna, mogyoró stb.).
2. Minőségi követelmények
 - 2.1. Gyümölcsfaoltvány és a facsemete minőségi követelményei
 - 2.1.1. Általános minőségi követelmények

Az ültetési anyag legyen:

 - fajta (klón) azonos, a nemes, az alany és a közbeoltott része egyaránt, megnevezésével megegyező;
 - az előállításához felhasznált alapanyagok igazoltan legalább szaporítóanyag termesztésre ideiglenesen engedélyezett (C. A. C.) gyümölcsstermő növényről származzanak;
 - fagy- és egyéb károsodástól, mézgásodástól mentes;
 - az életképességéhez szükséges nedvességtartalmú;
 - a növény-egészségügyi követelményeknek megfelelő;
 - kategóriájának és virológiai állapotának megfelelő tanúsító (certifikációs) vagy termelői (C. A. C.) címkével ellátott;

- az oltásforradás hézagmentes legyen, benne és környékén kötöző anyag, körkörös hegeképződés (kambium- gyűrű) nélküli, sebhely és csonk ne legyen.

Faiskolai táblából való kitermelés október 10-e előtt ne kezdődjön meg.

2.1.2. Részletes minőségi követelmények

2.1.2.1. A koronás oltvány és a facsemete minősége

A korona a kívánt törzsmagasság felett szakszerűen, faiskolai neveléssel kialakított legyen. A korona legfeljebb 1 éves, ép, egészséges a rügyekkel együtt kétharmad hosszúságig érett, nyugalmi állapotú, fajtára jellemző vesszőkből álljon.

Megújított korona esetében a visszavágás helyén legfeljebb 4 rügyes, 2 éves gallyrész van megengedve, amely a koronavessző hosszúságába nem számítható be.

A törzs törzserősítő csapoktól, sarjaktól mentes legyen. Egyenes, legfeljebb közbeoltott oltványok esetében egymással ellentétes oldalon levő két (visszavágásból vagy csapeltávolításból eredő) görbülettel. A kajszi, a szilva, a körte, a köszméte, a ribiszke és a ribiszkeköszméte fajták esetén a függőleges egyeneshez azonosítva a törzsvastagság háromszorosánál nem nagyobb törzsgörbület van megengedve. A bogyós gyümölcsű oltványok törzsének a lombtalan koronát elhajlás nélkül kell megtartania.

A törzsön a törzsnevelés során keletkezett vágási felület (metszlap, csaphely) legyen körkörösén behegedt, friss metszlap és csonk nincs megengedve. Mechanikai sérülésből származó 3 cm² felületet meg nem haladó, teljesen beforrt sebhely meg van engedve, de a sebhely szélessége a törzskerület 1/4 részénél szélesebb ne legyen.

A törzs kora legfeljebb 3 év, őszibaracknál, mandulánál 1 év.

A gyökérzet legyen arányban a növény föld feletti részeivel. A gyökérzet ép egészséges legyen, szakított vagy más eredetű súlyos mechanikai sérülés, beforratlan sebhely, repedés nincs megengedve.

2.1.2.2. Koronás oltványok és facsemete mérete (1–2. táblázat)

A sudaras koronájú oltványok esetén a koronavesszők számába a sudár vessző is beleszámít. A törzs átmérőjét a gyökérnyak (talajfelszín) felett 30 cm magasságban, a gyökérágak átmérőjét az elágazástól 5 cm-re mérjük.

1. táblázat: Ültetési anyagok törzs- és hajtásrendszere

	A	B		C
1.	Az ültetési anyag típusa	A koronavesszők		Törzsátmérő legalább (mm)
2.		száma (db)	hossza (cm)	
3.	Koronás oltvány és facsemete	3	30	14

4.	Koronába oltott oltvány	3	30	14
5.	Katlan alakú oltvány és facsemete	3	30	13
6.	Gyenge növekedésű alanyon spurfajták, valamint körtefajták	3	25	12
7.	Bogyós oltvány	1	25	12
8.		3	20	12
9.	Kombifa	2	30	14

2. táblázat: Ültetési anyagok gyökérzete

	A	B	
1.	Az ültetési anyag típusa	Gyökérágak	
		száma (db)	hossza (cm)
2.	Fás oltvány, facsemete	4	20
3.	Magonc alanyú körteoltvány	2	20
4.	Vegetatív alanyú körteoltvány	3	20
5.	Bogyós oltvány	bojtos	10

2.1.2.3. Suháng oltvány és facsemete minősége

A melléklet szerinti magasságig érett, a fajtájára jellemző héjszínű és megfásodott legyen. A talajtól számított 30 cm magasságig hónaljajtásoktól, sarjaktól mentes legyen. Legfeljebb 1 (visszavágásból vagy csapeltávolításból eredő) görbülettel, és feleljen meg a 2.1.2.1. pont követelményeinek.

Kora 1 év, gyenge növekedésű alany-nemes kombinációjú oltványoknál 2 év, kivétel az őszibarack és mandula, amelyek 1 évesnél idősebbek ne legyenek.

Kötegen belül az oltványok magasságában 30 cm-nél nagyobb méretkülönbség nincs megengedve.

A gyökérzet minősége a 2.1.2.1. pont szerint.

2.1.2.4. Suháng oltvány és facsemete mérete

Magassága legalább 80 cm, gyenge növekedésű fajtakombinációk és gyenge növekedésű körtefajták esetén legalább 70 cm.

A suháng átmérője (a talaj felett 30 cm-re) legalább 10 mm, gyenge növekedésű fajtaalany kombinációk és gyenge növekedésű körtefajták esetén legalább 8 mm.

A gyökérzet mérete a 2.1.2.2. pont szerint.

2.2. Gyökeres dugvány, a bujtvány és a bokor minőségi követelményei

2.2.1. Általános minőségi követelmények (mogyoró, ribizke, köszméte, ribiszkeköszméte)

A növény 1 éves, a rügyekkel együtt 2/3 hosszúságig érett, ép, egészséges és nyugalmi állapotú vesszőkkel rendelkezzen. A

megújított (továbbnevelt) bokrok esetén legfeljebb 4 rügyes 2 éves gallyrész meg van engedve, amely a vessző hosszába nem számítható be.

A gyökérzet legyen gazdagon elágazott, arányban a növény föld feletti részével ép, egészséges, szakított vagy más eredetű mechanikai sérüléstől (sebhely, repedés) mentes.

3. táblázat

	A	B	C		D	
1.	Megnevezés	Kor (év)	A vesszők		A gyökerek	
2.			száma (db)	hossza (cm)	száma (db)	hossza (cm)
3.	Dugvány, bujtvány	1	1	40	8	10
4.	Bokor	3	3	35	10	12

2.3. A málna és a szeder ültetési anyagának minőségi követelményei

2.3.1. Általános minőségi követelmények

Az ültetési anyag lehet 1 éves gyökérsarj, illetve bujtvány vagy 2 éves iskolázott növény.

Érett, ép (az életképességet károsan befolyásoló sérüléstől mentes), egészséges, szikkadástól mentes vesszői legyenek. Sarj és bujtvány esetében jól fejlett a vessző alapján lévő járulékos rüggyel.

Jól fejlett, ép, egészséges, bojtos gyökérzete legyen arányban a föld feletti részekkel. A gyökéren az eredést veszélyeztető mechanikai eredetű sebhely, sérülés, továbbá szikkadásból, fagysérülésből eredő károsodás ne legyen.

2.3.2. Részletes minőségi követelmények

4. táblázat

	A	B	C		D
1.	Megnevezés	Kor (év)	A vesszők		A gyökerek
2.			száma (db)	hossza (cm)	
3.	Sarj, bujtvány	1	1	80	bojtos
4.	2 éves, iskolázott	2	2	70	bojtos

2.4. A szamócapalánta minőségi követelményei

2.4.1. Általános minőségi követelmények (leveles és hűtőben tárolt, azaz frigó)

A leveles palánta lehet őszi (augusztus-szeptember) és tavaszi felszedésű.

A leveles palánta zömök, fajtájára jellemzően fejlett, nem felnyurgult, ép, egészséges lomblevelekkel és üde, fejlődő szívlevéllel (csúcslevéllel) vagy jól fejlett zárt csúcsrüggye legyen.

A hűtőben tárolt (frigó) palánta lomblevél nélküli, nyugalmi állapotú, nagy, jól fejlett csúcsrüggyel. A gyökérzet bojtos, csonkítás nélküli, elágazásokkal rendelkező, sárgásbarna színű és talajmaradványoktól mentes legyen.

A hűtőben való tárolásra a nyugalmi állapotban lévő palánták fagymentes napokon szedhetők fel.

2.4.2. Részletes minőségi követelmények

5. táblázat

	A	B	C	D	E		F
1.	Megnevezés	Kor (év)	A lomblevelek száma (db)	A szívlevél hossza legfeljebb (cm)	A gyökerek		A gyökértörzs átmérő
2.					száma (db)	hossza (cm)	(mm)
3.	Leveles palánta	1	3	–	10	6	7
4.	Hűtőben tárolt (frigó) palánta	1	–	2	10	6	7

2.5. Termesztőedényes (konténeres) ültetési anyagok minőségi követelményei

2.5.1. Általános minőségi követelmények

Tenyészedényekben forgalomba kerülő termesztőedényes növények hajtásainak ép, egészséges lombozata legyen.

A növény gyökérzete a termesztőközeget jól szője át, de a gyökerek a termesztőedényt ne nőjék túl.

A tenyészédényes növényeket olyan térállásban kell nevelni, hogy a növény természetes habitusát kifejleszthesse.

A tenyészédény legyen összhangban a növény méretével.

2.5.2. Részletes minőségi követelmények

6. táblázat

	A	B		C	D	E
1.	Megnevezés	Hajtások		A növény magassága legalább (cm)	A törzs átmérője (mm)	A termesztő edény mérete (liter)
2.		száma (db)	hossza (cm)			
2.	Koronás oltvány és facsemete	4	30	–	12	5
3.	Suhángoltvány és facsemete	–	–	80	7	2
4.	Gyümölcsstermő bokor	3	30	–	–	1
5.	Szeder	1	40	–	–	1
6.		2	25	–	–	1
7.	Szamócapalánta	3 levél	–	–	–	0,2

2.6. Gyümölcsfaiskolai alanyok minőségi követelményei

2.6.1. Általános minőségi követelmények (magcsemete, gyökeres dugvány, bujtvány)

Az alanynak fajta(faj-)azonosnak, sérüléstől, fagykárosodástól mentesnek, egészségesnek kell lennie, rendelkeznie kell az életképességhez szükséges nedvességtartalommal, azaz továbbnevelésre alkalmasnak kell lennie.

Az aranyribiszke (ribes aureum) bujtványon csonk ne legyen, a nevelési metszések sebfelületei körkörösén beforrottak legyenek, az egyéb mechanikai sérülések (horzsolás, hasítás, ütés, jégverés, rágás stb.) teljesen beforrottak legyenek. Egyenes, az átmérő háromszorosát meg nem haladó görbület megengedett.

A magcsemete a gyökérnyak felett legalább 10 cm magasságig egyenes, elágazástól mentes legyen.

Az alanycsemete 2 évesnél idősebb ne legyen, kivétel a gesztenye, amely 3 éves is lehet.

A magcsemete 2 éves korban csak tűzdelt vagy alávágott állapotban szabványos minőségű.

2.6.2. Alanycsemeték részletes minőségi követelményei

	A	B	C	D	E	
1.	Megnevezés	Magasság (cm)	Éves növekedés (cm)	Gyökérnyak átmérő 1 és 2 éves (mm)	*Gyökérzet	
2.		1 éves	2 éves		1 éves	2 éves
3.	Vegetatív alanyok Alma, körte és csonthéjas (Prunus spp.) fajok	25	20	4–12	25	bojtos
4.	Aranyribiszke	70–90		4	bojtos	
5.	(a növény magassága)	90–140		6		
6.	Magoncalanyok Alma Körte Szilva Sajtmeggy Myrobalan Őszibarack Mandula Mandulabarack	25	25	4–12	jól elágazott	
7.	Dió (Juglans regia) Fekete dió (Juglans nigra) Gesztenye (Castanea staiva)	25	20	6–14	bojtos	

2.6.3. Az alanycsemeték méret szerinti osztályozása.

A 3.4. pont szerint meghatározott módon

- a) a gyökérnyak átmérő alapján

- a magcsemeték és vegetatív szaporítású alanyok a dió, gesztenye és aranyribiszke kivételével a 4–6 mm; 6–9 mm; 9–12 mm-es osztályokba,
- a dió és a gesztenye alanyokat 6–9 mm; 9–12 mm; 12–14 mm-es osztályokba,
- b) az aranyribiszke alanyokat a csemete magassága alapján 70–90 cm; 90–110 cm; 110–140 cm-es osztályokba sorolva lehet kötegelni.

3. Kitermelés, osztályozás, kötegelés

3.1. A gyökeres gyümölcsfaiskolai csemete- és ültetési anyag a faiskolai táblából való ki- és az anyanövényekről való letermelése lombtalan állapotban végezhető, lombhullástól rügyfakadásig, azokon a napokon, amikor a hőmérséklet +2 °C feletti, és a talaj nem fagyott.

A ki-, illetve a letermelés akkor kezdődjön meg, amikor a növények lombja a hajtások hosszúságának 3/4 részéről könnyen pattanva leválik (ez az időpont növényfajonként változik), de október 10-e előtt ne kezdődjön meg.

3.2. Minden növényanyagot ki- vagy letermelést követően kiszáradástól, fagyástól azonnali veremléssel, védett helyre szállítással, takarással kell megóvni. A számacapalántákat a felmelegedéstől és a befülledéstől is védeni kell.

3.3. A ki- vagy a letermelt növényanyagot a 2. fejezetben meghatározott minőségi követelmények figyelembevételével kell tárolásra vagy szállításra előkészíteni.

3.4. A szállításra, tárolásra előkészített csemete- és ültetési anyagot kötegelni kell, egy kötegbe csak azonos tétel növényeit szabad kötni. A kötegeket általában két helyen (gyökérszárnyaki részén és a felső harmadban) kell tartós, a növényeket nem károsító, roncsolást nem okozó kötözőanyaggal 5-tel osztható mennyiségű kötegekbe összekötni. Az egy kötegbe köthető növények száma:

- oltványok, gyümölcsfacsemeték, 10 db;
- koronás őszibarack, mandula, bogyós oltvány és bogyós bokor, 5 db;
- málna (sarj), szeder, bogyós gyökeresdugványok és dió magonc, 25 db;
- számacapalánta, 25 db;
- ivartalanul szaporított alanyok (gyökeres bujtvány és dugvány) 25 vagy 50 db;
- magoncalanyok 50 vagy 100 db.

A hidegen tárolt (frigó) palántákat az 1500 db-ot meg nem haladó mennyiséget tartalmazó fóliazsákban, fóliával bélelt dobozban vagy rekeszben lehet elhelyezni, de a csomagolási egységben csak azonos tételből származó palánta legyen.

3.5. A csemete- és ültetési anyag-tételeket a kitermelés, az árumozgatás, a kötegelés, a tárolás és a szállításra való előkészítés során oly módon

kell kezelni, hogy azok pontosan azonosíthatók és kellően elkülöníthetők legyenek.

4. Csomagolás, szállítás, tárolás

4.1. Csomagolás

4.1.1. A gyümölcsfaiskolai csemete- és ültetési anyag csomagolása olyan legyen, hogy megvédje a szállítás alatt:

- a mechanikai sérüléstől (törés, horzsolás, zúzódás, rágás stb.);
- az időjárás és egyéb környezeti tényezők okozta minőség- és életképességromlásától (száradás, fagyás stb.);
- a fertőzéstől (fülledés, penészedés stb.).

4.1.2. Csomagolásra a gyümölcsfaiskolai csemete- és ültetési anyagot fagymentes védett helyen kell előkészíteni oly módon, hogy

- a kívánt növényanyag kerüljön csomagolásra;
- jelölése megfelelő legyen;
- a gyökérzet védve legyen (pl. pépezés);
- az időjárásnak megfelelő védőcsomagolást kapjon (fagyos időben száraz, fagymentes időben nyirkos).

4.1.3. Csomagolóanyagként felhasználható minden olyan anyag, amely a terméket megvédi és nem károsítja.

4.2. Szállítás

A 4.1. pont előírásainak megfelelően csomagolt csemetét és ültetési anyagot szabályozott légtérű járművel vagy egyéb közúti járművel, zárt vasúti kocsival, ponyvázott teherautóval stb. lehet szállítani.

A szállítás olyan módon történjen, hogy

- be- vagy a kirakodás és a szállítás során a növényanyag minőségében és mennyiségében változás ne következzen be;
- életképességében és épségében károsodást ne szenvedjen (fagyás, szikkadás, törés, sérülés stb.).

4.3. Tárolás

4.3.1. A faiskolában kitermelt, továbbá a faiskolai lerakatban (árudában) és telepítőhelyre szállított csemetét és ültetési anyagot azonnal tárolóba vagy veremelőbe kell helyezni.

4.3.2. A növényanyagot a tárolóban úgy kell elhelyezni, hogy a tételek egymástól elkülönüljenek, ne keveredhessenek, azonosíthatóak (megjelöltek) és megközelíthetőek legyenek.

4.3.3. A tárolás akkor megfelelő, ha időtartama alatt és az anyagmozgatás során a csemete és ültetési anyag minőségében romlás nem következik be, életképességét vízveszteség, fagysérülés nem éri, nyugalmi állapota fennmarad.

4.3.4. Tárolási módok

4.3.4.1. Hűtőtárolóban: a tárolási hőmérséklet (szabadgyökerű termékeknél) 0 °C és +2 °C közötti, szárocánál –2 °C, a relatív páratartalom pedig a 95%-ot meghaladja. A tárolás időtartama legfeljebb 9 hónap.

4.3.4.2. Fedett tárolóban szabadgyökerű tárolás esetén a hőmérséklet 0 °C és +5 °C közötti legyen, és a relatív páratartalom haladja meg a 95%-ot. Legfeljebb három hét időtartamra alkalmas ideiglenes tárolási mód.

4.3.4.3. Szabadföldi tárolás (vermelőben): a vermelő közeg rögmentes és nyirkos, jól megmunkált legyen, alkalmas a gyökérzet hézagmentes fedésére (száraz időjárás esetén a vermelőt öntözni kell, hogy a gyökérzóna mélységében a vermelő közeg folyamatosan nedves legyen). A növényanyagot – a málna, a szamóca kivételével – egyedenként célszerű vermelni, a vermelő közege a törzs alsó mintegy 30 cm-es részét is takarja.

A vermelő kissé lejtsen, csapadékos tél esetén a felesleges víz elvezetéséről gondoskodni kell.

4.3.4.4. Szabadföldi ideiglenes vermelés

Az őszi vagy tavaszi időszakon belül a szállításig és a telepítésig történő tárolás, a vermelőbe a növényanyag fektetve és kötegelve helyezhető, nedves takaró közeggel fedve a gyökérzetet és a törzs egyharmadát.

5. Minősítés

A gyümölcsfaiskolai csemete és ültetési anyag akkor alkalmas a forgalomba hozatalra, ha a 9. mellékletben foglaltak szerint vett minta vizsgálata alapján a 2. pont minőségi követelményeinek megfelelnek.

6. A gyümölcsfaiskolai csemete és ültetési anyag károsodásának okai, tünetei

A gyümölcs növényanyag leggyakrabban a szakszerűtlen tárolás és kezelés következtében károsodik. A különböző károsodások okai és tünetei a következők.

6.1. Fagyhatás

Oka: a gyökérzet esetében fagyponthoz alatti hőmérsékleten tárolt vagy szállított csemete és ültetési anyag gyökerének fedetlenül, takarás nélkül hagyása, vagy szabadban végzett téli tárolásnál a gyökerek sekélyen vagy hézagosan végzett vermelése, tárolása.

Föld feletti részek esetében a mínusz 10 °C alatti tartós hideg, vagy a tél végi időjárásban a hőmérséklet erős, átmenet nélküli ingadozása.

Tünetei: a gyökéren és a föld feletti részekben a funkcionális szövetek (háncs, kambium stb.), a rügyalap és a rügy belsejének elbarnulása, elhalása. A tünetek törzsön és a vesszők vastagabb részein gyakran csak foltokban (fagyfoltok), a gyökéren és a vesszők vékonyabb részein összefüggő felületen jelentkezhetnek.

6.2. Víztartalom-csökkenés (szikkadás)

Oka: a növényanyag gyökérzetének takarás nélküli vagy száraz közegben történő levegős, hézagos tárolása, vermelése.

Tünetei: a kéregrész a térfogatcsökkenés miatt ráncos. A belső szövetek elszíneződnek, metszlapot ejtve száraz tapintásúak.

6.3. Gombás megbetegedések

Oka: az előző alpontokban leírt helytelen kezelésből eredő szöveti károsodás következtében a növényanyagon szaprofita gombák telepedhetnek meg.

Tünete: a betegség következtében a növényanyag felületén a közvetlen vizsgálatnál különböző jellegű penészbevonat tapasztalható.

6. melléklet a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelethez

Gyümölcs szaporítóanyagot termő ültetvények irányadó felhasználási időtartama

1. A vegetatív szaporítóanyag termő törzsültetvények szaporítóanyagának irányadó felhasználási időtartama a telepítéstől számítva:

	A	B
1.	Faj	Élettartam (év)
2.	Szamóca	1
3.	Málna	4
4.	szeder, szedermálna	6
5.	piros, fekete és fehér ribizke, őszibarack, kajszibarack, mandula, ivartalanul szaporítható alany	10
6.	köszméte, köszméte alany, cseresznye, meggy, szilva, birs, naspolya, alma, körte	12
7.	dió, gesztenye	20

2. A magtermő törzsültetvények szaporítóanyagának irányadó felhasználási időtartama a telepítéstől számítva:

- 2.1. vadőszibarack, mandula, mandulabarack, myrobalán, vadkajszi esetében 15 év,
2.2. sajtmeggy, vadcsereznye esetében 20 év,
2.3. vadalma, vadkörte esetében 30 év.

7. melléklet a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelethez¹¹⁶

A törzsültetvények és a certifikált gyümölcsfaiskolák létesítésének részletes növény-egészségügyi feltételei

1. A törzsültetvények és certifikált növényanyagok megengedett legkisebb izolációs távolságát eltérő virológiai státuszú ültetvényektől és közös vírusgazda kultúrnövényektől törzsos gyümölcsfajoknál az 1. táblázat tartalmazza. A nem termesztett közös vírusgazda növények listáját a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága által kiadott módszertani útmutató tartalmazza.

1. számú táblázat:

A megengedett legkisebb izolációs távolság gyümölcs törzsültetvényeknél és certifikált növényanyagoknál

	A	B	C	D	E	F	G
1.	Ültetvény típusa	Növényfaj	Sharkagazda*	Almatermésű	Cseresznye meggy	Dió	Mogyoró
2.	Magtermő Központi, Bázis és Üzemi törzs- ültetvény, Szemző- hajtást termő Központi és Bázis törzs- ültetvény	Almatermésű	Elv.út**	50	Elv. út	Elv. út	Elv. út
3.		Központi és bázis szemző- hajtást termő sharka- gazda***	Izolátor				
4.		Központi, Bázis és Üzemi magtermő- sharkagazda	1000	Elv. út	1000	Elv. út	Elv. út
5.		Cseresznye, Meggy	1000	Elv. út	1000	Elv. út	Elv. út
6.		Dió	Elv. út	Elv. út	Elv. út	500	Elv. út
7.		Mogyoró	Elv. út	Elv. út	Elv. út	Elv. út	500
8.							
9.		Szemző- hajtást termő Üzemi törzs- ültetvény, Vegetatív szaporítású törzsültet- vények, Certifikált Növényanyag	Almatermésű	Elv. út	50	Elv. út	Elv. út
10.	sharkagazda		500	Elv. út	500	Elv. út	Elv. út
11.	Cseresznye, Meggy		500	Elv. út	500	Elv. út	Elv. út
12.	Dió		Elv. út	Elv. út	Elv. út	300	Elv. út
13.	Mogyoró		Elv. út	Elv. út	Elv. út	Elv. út	300

* Sharka-gazda = Plum pox vírusra (PPV) fogékony gyümölcsfajok: szilvafélék, őszibarack, kajszibarack, mandula

** elválasztó út = adott gyümölcsfaj más gyümölcsfajtól való izolációs távolsága, minimálisan 2 m

Mindegyik ültetvénytípus alkalmassági vizsgálatánál figyelembe kell venni, hogy az uralkodó szélirányban 200–300 m távolságon belül fertőzési góccok ne legyenek.

2. A különböző szaporítási fokozatú növényanyagok fenntartása, valamint a törzsültetvények és certifikált növényanyagok megengedett legkisebb izolációs távolsága bogyós gyümölcsűeknél:

Kiinduló és a központi (prebázis) törzsültetvény jelölt állomány egyedi elhelyezéssel:

– in-vitro és izolátor alatt

Központi törzsültetvény:

– in-vitro vagy izolátor alatt szabadföldbe kiültetve,

Üzemi törzsültetvény:

– egyéb bogyós és közös vírusgazda növényfajoktól: ribiszke: 100 m, szamóca: 50 m, málna 25 m

3. A törzsültetvények és a certifikált faiskolák telepítését megelőző két évben virológiai szempontból az alábbi vírusgazda kultúrnövények előveteményként történő telepítése nem engedélyezett:

1.	Beta	Pastinaca
2.	Brassica	Phaseolus
3.	Cannabis	Pisum
4.	Daucus	Prunus
5.	Helianthus	Pyrus
6.	Humulus	Raphanus
7.	Lycopersicon	Ribes
9.	Malus	Rubus
10.	Medicago	Rumex
11.	Nicotiana	Solanum

Azonos fajú növények telepítése csak 5 év elteltével engedélyezhető.

4. A telepítendő területen a vírusvektor fonálféreg fertőzöttséget a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága köteles ellenőrizni. A megvizsgált minta alapján a terület vírusvektor fonálférgeket nem tartalmazhat. Ha a vizsgálat fertőzést állapít meg, más területet kell kijelölni.

A vírusvektor fonálféreg fajokat a 2. táblázat tartalmazza.

2. számú táblázat:

A gyümölcsfélék és bogyósfajok szaporítóanyag termesztésében tilalmazott vírusvektor fonálférgek

A		B							
1	Vírusvektor fonálféreg faj	Növényfaj							
2		Alma, körte	Cseresznye	Őszibarack	Mandula	Szilva	Málnafélék	Ribiszkefélék	Szamóca
3	Longidorus attenuatus	-	-	+	+	-	-	-	+
4	Longidorus elongatus	-	+	+	+	-	+	R. rubrum	+
5	Longidorus macrosoma	-	+	-	-	-	+	R. rubrum	+
6	Xiphinema diversicaudatum	-	+	+	-	-	+	+	+

8. melléklet a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelethez¹¹⁷

A törzsültetvények fenntartásának növény-egészségügyi követelményei, a törzsültetvények kötelező utótesztelése

1. A törzsültetvényekben a kötelező vírusteszteléseket a következők szerint kell elvégezni:

- 1.1. A törzsös gyümölcsfajok magtermő, illetve csonthéjas zöldségtermő központi, bázis és üzemi törzsültetvényekből, valamint a szemzöhajtást termő központi és bázis törzsültetvényekből:

- 1.1.1. cseresznye és meggy esetében, 4 éves kortól az állomány 80%-án ELISA, 20%-án Shirofugen teszt a PNRSV és PDV vírusra.
- 1.1.2. sharkagazda csonthéjasoknál, 2 éves kortól a növények 100%-án, évente – ELISA vagy PCR teszt PPV, PNRSV és PDV vírusra. Amennyiben az elvégzett tesztelések PPV fertőzést mutatnak ki, a fajta minden egyedét üvegházi vagy szabadföldi gyorstesztben kell részésíteni.
- 1.1.3. almatermésűeknél fitoplazma fertőzöttség gyanúja esetén a gyanús egyedeket meg kell vizsgálni molekuláris módszerrel. Ez a rendelkezés az 1.1. pont alá tartozó mindegyik gyümölcsfajra vonatkozik.
- 1.2. Szemzőhajtást termő üzemi törzsültetvényekből:
 - 1.2.1. cseresznye és meggy esetében, 4 éves kortól évente az állomány 25%-át kell tesztelni. Ennek 90%-át ELISA, 10%-át Shirofugen tesztelésben kell részésíteni PNRSV és PDV vírusokra.
 - 1.2.2. sharkagazda csonthéjasoknál, 2 éves kortól a növények 25%-án, évente – ELISA vagy PCR teszt PPV, PNRSV és PDV vírusra. Ennek 90%-át ELISA, 10%-át üvegházi vagy szabadföldi gyorstesztben kell részésíteni.
- 1.3. Vizuális vizsgálat alapján a károsítóktól mentes gyümölcs szaporítóanyagot termő központi és bázis törzsültetvény csonthéjas és héjas anyagában fajtánként (klónonként) egy növényegyed vírusfertőzöttségének észlelése esetén, valamint a gyümölcs szaporítóanyag-termő üzemi törzsültetvény csonthéjas anyagánál fajtánként (klónonként) húsz százaléknál nagyobb vírusfertőzöttség észlelése esetén a vírus kimutatására alkalmas speciális vizsgálatot (tesztelést) a fajta (klón) összes egyedére el kell végezni. A vizsgálat lezárásáig a fajta (klón) továbbszaporításra nem használható fel. Pozitív tesztelési eredmény esetén a fertőzött egyedeket az ültetvényből el kell távolítani és meg kell semmisíteni.

Almaterésű gyümölcs esetén a fitoplazmával fertőzött egyedeket meg kell semmisíteni, az ültetvény többi növényét fokozott vizuális ellenőrzésben kell részésíteni.
- 1.4. Bogyógyümölcsű törzsültetvényekből:
 - 1.4.1. Központi és bázis törzsültetvény:

az alábbi károsítókra:

 - szamóca esetében SMoV vírusra indikátor növényen történő tesztelés vagy PCR, SMYEV vírusra indikátor növényen történő tesztelés vagy ELISA vagy PCR
 - málna és szederfélék esetében RBDV vírusra ELISA tesztelés
 - ribiszkefélék esetében BRV és GVBaV vírusra indikátor növényen történő tesztelés vagy PCR

az alábbi mintavételi arányban:
10–100 növény esetében fajtánként (klónonként) 10%,

101–10 000 növény esetében fajtánként (klónonként) 1%, de legalább 10 növény,

10 000-nél több növény esetén fajtánként, klónonként 0,05%, de legalább 100 növény

a vizsgálati módszertan alapján a kórokozó kimutatására alkalmas módszernek megfelelően.

Vírusfertőzöttség esetén a fertőzött fajta (klón) összes egyedét a továbbszaporításból ki kell zárni, a fertőzött növényeket az ültetvényből el kell távolítani és meg kell semmisíteni.

1.4.2. Üzemi törzsültetvények:

Ha a vizuális vizsgálat fertőzés gyanúját állapítja meg, a tüneteket mutató egyedeket laboratóriumi vizsgálatban kell részletesen vizsgálni. Ha ez fertőzöttséget mutat ki, a laboratóriumi vizsgálatot ki kell terjeszteni az állományra a NÉBIH-hel, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságával történő egyeztetés alapján. A fertőzött egyedeket az ültetvényből el kell távolítani és meg kell semmisíteni.

1.5. A kontrollvizsgálat alatt lévő növények szaporulata a vizsgálat elvégzéséig a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága növényegészségügyi engedélyével elkülönített helyen tárolandó. Amennyiben a gyors módszerrel megvizsgált növények között fertőzött egyed található, valamint a keveredés gyanúja beigazolódik, a fajta (klón) törzsültetvény létesítésére nem használható, certifikált szaporító-, illetve ültetési anyagként forgalomba nem hozható.

1.6. Valamennyi vizsgálatról a NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága jegyzőkönyvet köteles felvenni, amelyben rögzít minden olyan körülményt, amely a vizsgálati eredmény kiadása szempontjából jelentős, illetve azt meghatározza.

2. A vírusmentesség és egyéb károsítóktól való mentesség igazolása

2.1. Az ellenőrzésre jogosult az előzetesen meghatározott növényekről a vizsgálati mintát a felhasználóval együtt megszedi, és az azonosításhoz szükséges jegyzőkönyv kíséretében a vizsgálat helyére szállítja.

2.2. A rendszeres vizuális, szerológiai (ELISA), molekuláris, biológiai tesztelési ellenőrző vizsgálatokat a törzsállományok esetében az ellenőrzésre jogosult szervezi előírtak figyelembevételével.

2.3. Az ellenőrzésre jogosult köteles a vizsgálatba vont növényeket a vegetációs idő alatt rendszeresen ellenőrizni a vírusmentesség, illetve egyéb károsítóktól való mentesség (3., 7., 8. melléklet) megőrzésére vonatkozó technológiai előírások megtartása szempontjából.

2.4. Az ellenőrzésre jogosult abban az esetben adja ki a mentességre vonatkozó határozatot az anyanövényre, illetve szaporító- vagy ültetési anyagra,

ha a vizuális vizsgálatok során vírusbetegségek és egyéb károsítók (1–7. táblázat) tüneteit nem észlelte, és a folyamatosan végzett ellenőrzések során megállapította, hogy az ügyfél a belső ellenőrzéseket, az előírt vizsgálatokat elvégeztette, a növény-egészségügyi állapot megőrzését biztosító technológiai előírásokat megtartotta, valamint az ellenőrző diagnosztikai vizsgálatok eredménye negatív.

- 2.5. A zárlati és a certifikációs rendszerben vizsgálatköteles károsítóktól való mentességi igazolást az ellenőrzésre jogosult a vizsgálatok befejezését követően határozat formájában adja ki.
- 2.6. A zárlati és a certifikációs rendszerben vizsgálatköteles károsítóktól való mentességi igazolás érvényessége
 - 2.6.1. A 2.5. pont alatti határozatban kiadott igazolás visszavonásig érvényes, amennyiben a tulajdonos a mentesség megőrzését biztosító (technológiai) előírásokat a vizsgálat és a szaporítás során maradéktalanul betartja, valamint az előírt kontroll vizsgálatokat meghatározott gyakorisággal elvégezteti, és amíg azok eredménye negatív.
 - 2.6.2. Az ellenőrzésre jogosult a mentességi igazolásokat, valamint az azokkal kapcsolatos okmányokat nem selejtezhető ügyiratként köteles kezelni.

9. melléklet a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelethez¹¹⁸

A mintavételre vonatkozó előírások

1. A mintavétel célja, a vizsgálatokhoz a tétel egészét reprezentáló minta kiválasztása.
2. A minta jellege szerint lehet:
 - 2.1. hivatalos minta, amelyet a NÉBIH az e rendeletben foglaltak szerint vesz és a vizsgálati eredményről a tételre érvényes vizsgálati okmányt állít ki,
 - 2.2. hiteles minta, amelyet egyéb hatóság (önkormányzat, vámhivatal, bíróság stb.) vesz e rendelet szerint, és amelynek vizsgálati eredményét az érdekelt felek az egész tételre vonatkoztathatják,
 - 2.3. magánminta, amely hivatalos és hiteles mintának nem minősülő minta, és amelynek vizsgálati eredménye tájékoztató jellegű és csak a mintanövényekre vonatkozik.
3. A mintavétel történhet közvetlen vizsgálat vagy laboratóriumi vizsgálat céljára.
4. A szaporítóanyag-tételt mintavételre úgy kell előkészíteni, hogy a tétel azonosítható, egyöntetűsége megállapítható és a mintavétel akadály nélkül elvégezhető legyen.
5. A mintavétel előtt meg kell állapítani a mintázandó tétel mennyiségét és a jelölés, valamint a rendelkezésre álló bizonylatok (származási igazolvány, nyilvántartási napló) alapján a tételt azonosítani kell.

6. Ha a vizsgálandó tétel szemrevételezés alapján nem egységes, akkor azt egyöntetű részekre kell bontani, és azokat külön vizsgálati egységenként kell megmintázni és vizsgálni.
7. Az egy tételként vizsgálható szaporítóanyag és a vizsgálathoz szükséges szabvány szerint vett minta mennyiségét az alábbi táblázatok tartalmazzák:

1. számú táblázat: Szaporító alapanyagok mintavétele

	A	B		C
1.	A mintavételi tétel nagysága (db)	A minta legkisebb mennyisége (db)		Tűrés a 2. oszlop alatti mintából
2.		közvetlen vizsgálathoz	laboratóriumi vizsgálathoz	
3.	1.	2.	3.	4.
4.	50-ig	A tétel minden egyes db-ja	3	0
5.	51–500	50	6	3
6.	501–5 000	100	10	5
7.	5 001–10 000	200	15	10
8.	10 001–30 000	300	20	15
9.	30 001–50 000	400	25	20

2. számú táblázat: Ültetési anyagok és facsémék mintavétele

	A	B		C
1.	A mintavételi tétel nagysága (db)	A minta legkisebb egysége		Tűrés a 2. oszlop alatti mintából
2.		közvetlen vizsgálathoz	laboratóriumi vizsgálathoz és ellenőrző termesztéshez	
3.	1.	2.	3.	4.
4.	50-ig	minden db	3	0
5.	51–150	20	5	1
6.	151–300	35	5	2
7.	301–500	50	6	3
8.	501–1 200	80	8	5
9.	1 201–3 200	130	10	7
10.	3 201–10 000	200	15	10
11.	10 001–35 000	320	20	14

8. A mintavételről – ha a mintát nem közvetlen vizsgálat céljára veszik, vagy a vizsgálatra nem a mintavétel helyén kerül sor, hanem más szervnél kívánják megvizsgáltatni – jegyzőkönyvet kell felvenni és a mintázott növényanyagtól függően a 8.1. vagy a 8.2. táblázat 3. oszlopában feltüntetett egyedszámú mintát kell megküldeni.

9. A minta jelölése.
 - 9.1. A nem közvetlen vizsgálatra kerülő mintát azonosítás végett függő címkével kell ellátni.
 - 9.2. A címkén fel kell tüntetni:
 - 9.2.1. a tétel megnevezését, kategóriáját és a mennyiségét,
 - 9.2.2. a mintavételi jegyzőkönyv számát (hivatalos és hiteles minta esetén),
 - 9.2.3. a minta kötegein el kell helyezni a megmintázott tétel kötegeiről származó tanúsító vagy termelői címkét is.
10. A mintavételi jegyzőkönyv.
 - 10.1. A mintavételi jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell
 - 10.1.1. a tétel termelőjének, illetve forgalmazójának nevét, címét,
 - 10.1.2. a mintavétel helyét, időpontját,
 - 10.1.3. a mintavételnél közreműködők nevét, beosztását és munkahelyét,
 - 10.1.4. a mintázott tétel pontos megnevezését, kategóriáját és mennyiségét,
 - 10.1.5. a mintavétel módját,
 - 10.1.6. a mintavétel célját és a minőséghiba megjelölését,
 - 10.1.7. a szaporítóanyag tárolásának helyét, módját és körülményeit,
 - 10.1.8. a minta beküldésére kötelezett nevét és lakcímét,
 - 10.1.9. a minta mennyiségét,
 - 10.1.10. a minta vizsgálatát végző intézmény nevét és pontos címét,
 - 10.1.11. a mintázott tételre vonatkozó hatósági rendelkezéseket (zárlat stb.),
 - 10.1.12. a vett minta rendeltetését, annak közlésével, hogy a mintát a rendelet előírása szerint vették.
 - 10.2. A mezőgazdasági termékértékesítésből származó minőségviták esetén a vonatkozó jogszabályi előírásokat az eljárás és a jegyzőkönyv felvétele során figyelembe veszik.
11. A minta csomagolása, szállítása, tárolása.

A mintát úgy kell csomagolni, hogy a szaporítóanyag-minta minőségében és mennyiségében a mintavételtől a vizsgálat megkezdéséig változás ne következzen be, a csomagolóanyag és a zár sértetlen maradjon. A csomagoló- anyag zárható nyílását fémzárral, vagy más módon le kell zárni úgy, hogy a csomag tartalmához annak megsértése nélkül hozzáférni ne lehessen.

10. melléklet a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelethez¹¹⁹

A szaporítóanyag-minta vizsgálata a szaporítóanyagok minőségének megállapítására

1. Közvetlen vizsgálatok
 - 1.1. A vegetatív szaporító alapanyagok vizsgálata

A vegetatív szaporító alapanyagok vizsgálata során a 7. melléklet 1. pontja alapján kell figyelembe venni a minőségi paramétereket.
 - 1.1.1. A méretek vizsgálata.

A szaporítóanyag méretének és sérülésének vizsgálata e rendelet előírásai szerint:

- a hajtás, vessző, gally, dugvány vastagság és hosszúság,
- a hajtás, vessző, gally és dugvány csaprészhossz.

1.1.2. Külső szöveti részek vizsgálata.

Sérülésmentesnek tekinthető a szaporítóanyag, ha

- a 7. mellékletben meghatározott legkisebb hosszúságig sérüléstől mentes,
- a sérülés csak a holt kérget károsította, illetőleg az beforradt (nem nyílt) és felülete elparásodott,
- a szaporítóanyag rügyei nyugalmi állapotban vannak, nem duzzadtak, nem hajtottak ki, a rügpikkely ép, sérüléstől mentes.

1.1.3. A morfológiai érettség és hajtásfejlettség vizsgálata.

Morfológiailag érett a vessző, ha fajtájának megfelelő színű, rajta ép, egészséges jól fejlett rügyek vannak, és erős hajlítással szálkásan törnek.

A hajtás megfelelő, ha az előírt hosszúságot elérte és a morfológiai bélyegek alapján a fajtára jellemző.

1.1.4. A nedvességtartalom vizsgálata.

Káros mértékű a vízvesztesség, ha

- a vessző ráncos, matt színű, száraz tapintású és könnyű,
- a hajtás hervadt vagy száradt, turgeszcenciáját tartósan elvesztette.

1.1.5. Faj-, illetve fajtaazonosság és a fajtatisztaság vizsgálata.

Nem lehet fajtaazonosnak tekinteni azt a szaporítóanyag-tételt, amely nem a tétel azonosítására szolgáló okmányon (címke, származási igazolvány) feltüntetett fajra, illetve fajtára jellemző morfológiai bélyegekkel rendelkezik.

Faj-, illetve fajtatiszta a szaporítóanyag, ha a tételen belül a morfológiai bélyegek egyöntetűek, a tétel idegen fajtájú, illetve fajú egyed nem tartalmaz és ez a morfológiai bélyegek alapján egyértelműen meghatározható.

1.1.6. Az egészségi állapot vizsgálata.

Egészségesnek tekinthető a szaporítóanyag, ha károsító szervezet által okozott tünettől és magától a károsítótól mentes (folt, elszíneződés, torzulás, gomba képlet, rágás-, szívásnyom stb. nem található rajta).

A növény-egészségügyi állapotot a növényvédelmi hatóság a rendelkezéseinek megfelelően vett minták alapján, az előírt módszerekkel állapítja meg.

1.1.7. A belső szövetrészek érzékszervi vizsgálata.

A szaporítóanyag-minta egyes darabjainak szöveteit átmetszéssel, hosszanti feltárással kell megvizsgálni.

1.1.8. Az éves vessző (oltóvessző, fás dugvány) akkor érett, életképes ha a kéreg a fajra jellemző színű, a háncs és a kambium élénkebb zöld, a fatest kemény állományú, halványan zöldes-fehér, a bélszövet sárgásfehér.

1.1.9. A szemzőhajtás, oltóvessző, félfás dugvány, akkor érett, életképes, ha

- a héj színe a fajtájára jellemzően kialakult,
- a farész félig megfásodott és a héjkéregtől szemmel láthatóan elkülönült,
- a nedvességgel kellően telített, rugalmas szövetállományú.

1.1.10. A rügy életképes, ha a rügyalap és a rügy belseje élénk zöld, vízzel kellő mértékben telített.

1.2. Ültetési anyagok és alanycsemeték

1.2.1. A növény épségének és alakjának vizsgálata

A minta növényeit szemrevételezzük, amelynek során bíráljuk:

- a gyökérzet, a törzs és a korona méreteit, alakját;
- törzs és a vesszők érettségét (a fajtára jellemző színe és a törési próba alapján);
- törzs és a vesszők szikkadását;
- a rügyek nyugalmi állapotát (a rügypikkelyek zártságát, a rügy nem duzzadtságát, növekedési állapotát);
- a növény épségét (mechanikai sérülések, állati kártételek és a nevelés vágásfelületeinek nagyságát, valamint beforrottságát, csonkoktól és sarjaktól való mentességét),
- betegségek és egyéb károsodásokat (gyökérgolyva, gyökérpenész, mézgásodás stb.).

1.2.2. A növény szöveteinek vizsgálata

A csemete és ültetvényanyag életképességét, szöveteinek épségét azok átmetszésével lehet megállapítani.

A növény életképes, ha

- a gyökérzet funkcionális szövetei (háncs, kambium, fatest) rugalmas állományúak, a vágási felület csontfehér, elhalástól mentes és nedves tapintású,
- a törzs háncs és kambium szövetei zöldesfehérek vagy sárgásfehérek, a fatest csontfehér színű és a metszlap nedves tapintású,
- az éves vegetatív részek szövetei nedves tapintásúak a háncs és kambium zöld, a fatest kemény állapotú, halvány zöldesfehér színű,
- a rügyalap és a rügy belseje élénk zöld színű és vízzel kellő mértékben telített.

2. Laboratóriumi vizsgálatok

2.1. A szaporítóanyagok laboratóriumi vizsgálatát hatósági ellenőrzés vagy minősítés alkalmával akkor kell végezni, ha közvetlen vizsgálat során

- a növényanyag épsége és egészségi állapota közvetlen vizsgálat útján megbízhatóan nem állapítható meg,
 - karantén vagy veszélyes károsítóval való fertőzöttség gyanúja merül fel, de az a tünetek alapján nem egyértelmű,
 - a szaporítóanyagra káros vegyszerrel (pl. herbicid) való szennyezettség vagy kezelés gyanúja merül fel.
- 2.2. Speciális növény-egészségügyi vizsgálatot a növényvédelmi hatóság végezhet, az általa kiadott rendelkezéseknek megfelelően vett minta alapján. A vizsgálatot bármelyik érdekelt fél a NÉBIH-tól, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságától kérheti.
- 2.3. A NÉBIH, illetve az illetékes megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága vagy az általa erre feljogosított laboratórium a fajtaazonosságot genetikai vagy géntermék vizsgálat útján is meghatározhatja hivatalosan elfogadott módszer alapján.

¹ Az 1. § (1) bekezdés b) pontja a 22/2014. (III. 14.) VM rendelet 79. §-a szerint módosított szöveg.

² Az 1. § (1) bekezdés c) pontja a 19/2014. (III. 12.) VM rendelet 39. § (2) bekezdés a) pontja szerint módosított szöveg.

³ A 2. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

⁴ A 2. § (2) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontjával megállapított szöveg.

⁵ A 2. § (3) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontjával megállapított szöveg.

⁶ A 3. § 1. pontját a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

⁷ A 3. § 2. pontja a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 49. § (2) bekezdése alapján 2012. szeptember 30. napjával lép hatályba.

⁸ A 3. § 4. pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

⁹ A 3. § 5. pontját a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

¹⁰ A 3. § 6. pontja a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 49. § (2) bekezdése alapján 2012. szeptember 30. napjával lép hatályba.

¹¹ A 3. § 9. pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

¹² A 3. § 13. pontja az 5/2012. (II. 10.) VM rendelet 53. §-a szerint módosított szöveg.

¹³ A 3. § 20. pontját a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

¹⁴ A 3. § 21. pontja a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 49. § (2) bekezdése alapján 2012. szeptember 30. napjával lép hatályba.

¹⁵ A 3. § 31. pontját a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

¹⁶ A 3. § 32. pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

¹⁷ A 3. § 33. pontját a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

¹⁸ A 3. § 34. pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

¹⁹ A 3. § 36. pont b) alpontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

²⁰ A 3. § 36. pont c) alpontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

²¹ A 3. § 39. pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

²² A 4. § (1) bekezdését a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § b) pontja hatályon kívül helyezte.

²³ A 4. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

²⁴ A 4. § (6) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § d) pontja szerint módosított szöveg.

²⁵ A 8. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

²⁶ A 9. § (1) bekezdés c) pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

²⁷ A 10. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

²⁸ A 10. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

²⁹ A 10. § (4) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

³⁰ A 11. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

³¹ A 11. § (4) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

³² A 12. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

³³ A 12. § (5) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

³⁴ A 13. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) és d) pontja szerint módosított szöveg.

³⁵ A 13. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

³⁶ A 14. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § d) pontja szerint módosított szöveg.

³⁷ A 14. § (4) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) és e) pontja szerint módosított szöveg. [E módosító rendelet 131. § f) pontjával elrendelt módosítás, amely szerint az „Az MgSzH” szövegrész helyébe az „A NÉBIH” szöveg lép, nem vezethető át.]

³⁸ A 14. § (6) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § e) pontja szerint módosított szöveg.

³⁹ A 15. § (2) bekezdését a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § c) pontja hatályon kívül helyezte.

⁴⁰ A 15. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § e) pontja szerint módosított szöveg.

⁴¹ A 15. § (5) bekezdését a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § c) pontja hatályon kívül helyezte.

⁴² A 15. § (6) bekezdése a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 49. § (2) bekezdése alapján 2012. szeptember 30. napjával lép hatályba.

⁴³ A 16. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § e) pontja szerint módosított szöveg.

⁴⁴ A 16. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § e) pontja szerint módosított szöveg.

⁴⁵ A 17. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § e) pontja szerint módosított szöveg.

⁴⁶ A 17. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § e) pontja szerint módosított szöveg.

⁴⁷ A 17. § (4) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § g) pontja szerint módosított szöveg.

⁴⁸ A 18. § (2) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § e) és g) pontja szerint módosított szöveg.

⁴⁹ A 18. § (3) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § i) pontja szerint módosított szöveg.

⁵⁰ A 18. § (4) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § f) pontja szerint módosított szöveg.

⁵¹ A 18. § (5) bekezdését a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § d) pontja hatályon kívül helyezte.

⁵² A 18. § (6) bekezdése a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 49. § (2) bekezdése alapján 2012. szeptember 30. napjával lép hatályba.

⁵³ A 19. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § f) pontja szerint módosított szöveg.

⁵⁴ A 19. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § f) pontja szerint módosított szöveg.

[55](#) A 19. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § h) pontja szerint módosított szöveg.

[56](#) A 21. §-t a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § e) pontja hatályon kívül helyezte.

[57](#) A 22. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg. [E módosító rendelet 131. § e) pontjával elrendelt módosítás, amely szerint az „az MgSzH” szövegrész helyébe az „a NÉBIH” szöveg lép, nem vezethető át.]

[58](#) A 24. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § e) pontja szerint módosított szöveg.

[59](#) A 24. § (2) bekezdését a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § f) pontja hatályon kívül helyezte.

[60](#) A 24. § (3) bekezdését a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § f) pontja hatályon kívül helyezte.

[61](#) A 24. § (4) bekezdését a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § f) pontja hatályon kívül helyezte.

[62](#) A 24. § (5) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg. [E módosító rendelet 131. § e) pontjával elrendelt módosítás, amely szerint az „az MgSzH” szövegrész helyébe az „a NÉBIH” szöveg lép, nem vezethető át.]

[63](#) A 24. § (6) bekezdés a) pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § e) pontja szerint módosított szöveg.

[64](#) A 25. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[65](#) A 26. § (1) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b)–c) és g) pontja szerint módosított szöveg.

[66](#) A 26. § (1) bekezdés d) pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[67](#) A 26. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

[68](#) A 26. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § d) pontja szerint módosított szöveg.

[69](#) A 26. § (4) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

[70](#) A 26. § (4) bekezdés c) pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[71](#) A 26. § (5) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[72](#) A 26. § (6) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

[73](#) A 28. § (2) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[74](#) A 28. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

[75](#) A 28. § (5) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[76](#) A 29. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[77](#) A 30. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b)–c) pontja szerint módosított szöveg.

[78](#) A 30. § (3) bekezdés c) pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[79](#) A 31. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[80](#) A 32. § (5) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[81](#) A 33. § nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

[82](#) A 34. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[83](#) A 34. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[84](#) A 35. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

[85](#) A 36. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[86](#) A 37. § (2) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

[87](#) A 37. § (2) bekezdés d) pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[88](#) A 37. § (2) bekezdés e) pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[89](#) A 37. § (3) bekezdés b) pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § d) pontja szerint módosított szöveg.

[90](#) A 37. § (4) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

[91](#) A 38. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

[92](#) A 38. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

[93](#) A 38. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

[94](#) A 38. § (4) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

⁹⁵ A 39. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

⁹⁶ A 39. § (2) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

⁹⁷ A 40. § (6) bekezdése a 19/2014. (III. 12.) VM rendelet 39. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁹⁸ A 41. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

⁹⁹ A 41. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

¹⁰⁰ A 41. § (4) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

¹⁰¹ A 41. § (6) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) és h) pontja szerint módosított szöveg.

¹⁰² A 42. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

¹⁰³ A 42. § (2) bekezdés nyitó szövegrésze a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

¹⁰⁴ A 42. § (2) bekezdés d) pontja a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

¹⁰⁵ A 43. § a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

¹⁰⁶ A 44. § (2) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg. [E módosító rendelet 131. § e) pontjával elrendelt módosítás, amely szerint az „az MgSzH” szövegrész helyébe az „a NÉBIH” szöveg lép, nem vezethető át.]

¹⁰⁷ A 44. § (3) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg. [E módosító rendelet 131. § e) pontjával elrendelt módosítás, amely szerint az „az MgSzH” szövegrész helyébe az „a NÉBIH” szöveg lép, nem vezethető át.]

¹⁰⁸ A 44. § (4) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg. [E módosító rendelet 131. § e) pontjával elrendelt módosítás, amely szerint az „az MgSzH” szövegrész helyébe az „a NÉBIH” szöveg lép, nem vezethető át.]

¹⁰⁹ A 45. § (1) bekezdése a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

¹¹⁰ A 46. § a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

¹¹¹ A 47. § a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) pontja szerint módosított szöveg.

¹¹² A 48. § 1. pontját a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § g) pontja hatályon kívül helyezte.

[113](#) A 48. § 2. pontját a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § g) pontja hatályon kívül helyezte.

[114](#) A 48. § 3. pontját a 72/2010. (V. 13.) FVM rendelet 51. § g) pontja hatályon kívül helyezte.

[115](#) A 4. melléklet a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[116](#) A 7. melléklet a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[117](#) A 8. melléklet a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § b) és j) pontja szerint módosított szöveg.

[118](#) A 9. melléklet a 19/2014. (III. 12.) VM rendelet 39. § (2) bekezdés b) pontja szerint módosított szöveg.

[119](#) A 10. melléklet a 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 131. § c) és i) pontja szerint módosított szöveg.

Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft.

A Nemzeti Jogszabálytárban elérhető szövegek tekintetében a Közlönykiadó minden jogot fenntart!